

Plače vsak čitalec in
vsa s poštno vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
za dom za celo leto 12 din.,
sol leta 7 din., četiri leta
4 din. Izven Jugoslavije
25 din. Naročnina se pošlje
na upravniško "Sloven-
skega Gospodarja" v Mari-
boru, Koruzka cesta št. 5.
List se dopušča do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurbna št. 113.

Posamezna številka stane 2 kreni ali 50 para.

Polnletnik v državi SHS pavlobrana.

Uredništvo: Koruzka cesta
št. 5, Rokopisi se ne vra-
čajo. Upravništvo spreje-
ma naročnino, inserate in
reklamacije. Cene inser-
tom po dogovoru. Za vsi-
krajne oglase primeren
popust. Nezaprite reklama-
cije so poštnine prosta.
Čekovni računa poštnega
urada Ljubljana št. 10.603.
Telefon interurbna št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

4. številka

Maribor, dne 28. januarja 1922.

56. letnik.

Sv. Oče Benedikt XV. umrl.

Eden najplemenitejših papežev v zgodovini, Benedikt XV., je umrl dne 22. t. m. ob 6. uri zjutraj. Rajni papež (poprej Jakob Della Chiesa) je bil rojen 21. novembra 1854 iz plemenite roduvine v Pegli blizu mesta Genova. V Genovi je študiral gimnazijo in postal leta 1874 doktor prava, nakar se je posvetil bogoslovnim študijam. V mašnika je bil posvečen 21. decembra 1878. Kot mlad duhovnik je še študiral v Rimu cerkveno pravo in napravil iz tega predmeta doktorat. Papež Leon XIII. ga je poslal kot tajnika papeževga zastopstva v Madrid na Španjo, kjer je ostal do leta 1887. Iz Madrida je prišel za tajnika v papežovo državno tajništvo v Rim. V tej službi je ostal do leta 1907, ko je bil od papeža Pija X. imenovan za škofa v Bologni. Papež Pij ga je imenoval 25. majnika 1914 za kardinala. Istega leta po smrti Pija X. je bil izvoljen 3. septembra za papeža.

Nad vse plemenito in blago srce rajnega Sv. Očeta se je razkrilo pred svetovno javnostjo za časa vojne. Nikdo se ni toliko prizadjal za ljubezen in spravo med narodi kot rajni papež, ki je kot pospešitelj svetovnega miru užival do svoje smrti v vseh evropskih državah velik ugled. Ker v svetovnem metežu ni mogel po svoji srčni želji takoj spraviti med seboj kačje sprtih narodov, je obrnil vso svojo skrb ujetnikom, ranjencem, preganjanim in bolnikom. Glede skrbi za ujetnike ni poznal politike, ampak stotisočiči, ki so se zatekli pod njegovo očetovsko okrilje, so našli pomoč. Benediktova očetovska ljubezen je obsegala za časa vojne enakomerno ves svet.

Neumorni skrbi papeža Benedikta se ima mnogo, mnogo ujetnikov in bolnikov zahvaliti za svojo rešitev.

Za Benediktovo delo ljubezni so se mu zahvaljevale vse države.

Po sklenjenem svetovnem miru je obrnil rajni papež svojo očetovsko po-

zornost na gladno Rusijo in stradaljoče otroke.

Ruski pravoslavni patrijarh Tychon se je po izbruhu grozne ruske lakote zatekel tudi s prošnjo za pomoč do rajnega papeža, ki je postal izstradani Rusiji milijonske svote za nakup živil.

Leta 1921 od 1. decembra naprej je začel rajni papež nabirati po celem svetu za izstradano deco v Nemčiji, v Avstriji, Poljski, Madžarski, Jugoslaviji, Bolgariji, — da v vseh evropskih državah, ki so trpele vsled vojne. Papeževa zbirka za gladno deco je znašala 16 milijonov lir. Se več kot v denarju, pa je podaril rajni Sv. Oče ubogi deci v obleki, perilu in zdravilih. Kratko pred svojo smrtjo je začel drugo zbirko za osirotele otroke, ki se bo tudi po njegovi smrti nadaljevala.

Benedikt XV. je imel torej zelo blago srce in je ob vsaki priliki daroval ubožcem velike svote tudi iz la-

stnih sredstev, a ni rad videl, ako se je pisalo o njegovi darežljivosti.

Povdariti pa tudi treba, da je bil pokojni papež ganljivo pobožen duhovnik, ki se je v času svojih najvišjih služb prostovoljno bavil z dušnim pastirstvom.

O boleznih rajnega je znano, da se je 27. decembra minulega leta občutno prehladil, ko je vstal ob štirih zjutraj ter šel maševat. Od tedaj je začel kašljati, a je še vedno vršil svoje posle. Minuli petek zvečer pa se ga je lotila influenza, katere ni prebolel pri svoji že naravni telesni šibkosti.

Z rajnim papežem je nehalo biti očetovsko srce, ki je gorelo ljubezni do revnih, zatiranih in osirotelih cellega sveta. Kot medvojnega papeža, ki je junaško podvzel vse korake, da spravi narode in olajša vojno gorje, bo ostal nesmrten v svetovni zgodovini.

Za nedeljeno Slovenijo.

Pred dobrim tednom je v Beogradu razpravljala odbor za razdelitev države o vevlačnem vprašanju: kako treba urediti Jugoslavijo, da bi odgovarjala razdelitev določbam centralistične ustave in željam vladnih strank. V tem odboru so zastopane vse stranke, tudi protivladne. Govorili so zastopniki demokratov in radikalov, toda na splošno začudenje se niso izražali v imenu svojih skupin, temveč v lastnem. Iz postopanja radikalov in demokratov je torej razvidno, da stojijo danes pred centralizmom in ga ne morejo, ozir. ne znajo uveljaviti. Koliko hrupa so dvignili liberalni (demokratski) in radikalni listi, ko je skrupucana in podkupljena vladna večina izglasovala centralistično ustavo. Naši nasprotniki so mislili, da bodo celo državo kar čez noč tako "premadlali", da bo imela v Sloveniji enakost, kakor v Makedoniji, in na Hrvaškem podobno onemu v Vojvodini. Državo so v smislu členov vidovdanske ustave na papirju razdelili v 24 takozvanih "oblasti." V ustih so imeli neko nejasno in megleno "samoupravo", na tihem pa so si med seboj razdeljevali resnično oblast, tisto o-

blast, katero so odvzeli ljudstvu s porogljivo pripombo: Kaj pa hočete, saj so ljudski zastopniki, poslanci vladne večine, privolili, da razparčiramo državo in odvezamo ljudstvu samoupravne vaje! Kakor konjederici so se spravili nad naše cvetoče dežele in sedaj jih hočejo raztesniti, razmesariti po svoji volji!

Drofenig proti nerazdeljeni Sloveniji.

V razpravo o razdelitvi države so posegli razni govorniki. Socijalni demokrat Divac (Hrvat) je izjavil, da nima nikakih razlogov proti nerazdeljeni Sloveniji, pač pa bi se morala po mišljenju socijalnih demokratov razdeliti Hrvatska. Divac je svojo zahtevo utemeljil z dejstvom, da prebivajo na Hrvaškem Srbi in Hrvati tako mesano, da ni mogoče določiti prave razmejnice. Za Divcem se je oglasil k besedi pravosodni minister dr. Laza Marković (radikalec), ki je bahato povdarjal, da nudi naša centralistična ustava "najboljšo samoupravo, kakršno bi morali svetu staviti za vzor." Tej trditvi se je odločno zoperstavil naš poslanec dr. Hohnjec. Zabrusil je ministru: "Gospod minister, oprostite, Vi ste tako pameten človek, da tega

sami ne morete verjeti. Ako ste vzeli za vzor Francijo, morate vedeti, da gre danes tudi na Francoskem močno stremjenje za tem, da se državna uprava preustroji in da se ustvarijo ve like samoupravne oblasti ali regije, kakor im tam pravijo. Torej tudi Francozi gredo za tem, da se da ljudstvu resnična samouprava, kar je seveda tudi v korist državi sami." Isto velja tudi v Italiji, kjer je ljudstvo s centralistično ureditvijo države skrajno nezadovoljno.

Nato se je vzrepenčil samostojni Drofenig. (Ta človek se je v svoji strankarski in pametnim razlogom kljubujoči strasti povselp do trditve, da je samouprava, ki jo daje centralistična ustava, veliko večja, nego je bila v avstrijski monarhiji. Drofenig se je odločno izjavil za razmesarjenje naše Slovenije na dve oblasti.

Dr. Hohnjec pobija Drofenigove stališče.

(Tako, ko je Drofenig končal, je povzal dr. Hohnjec besede. Najprej je očital Drofenigu, da to ni res in da izhaja njegova trditve, češ, da nam je v sedanji ustavi zajamčena večja samouprava nego v bivši Avstriji, iz nepoznanja prejšnjega upravnega stan-

ja. Priznaš sicer moram, da je bila tudi bivša Avstro-Ogrska centralistično organizirana, kljub temu pa je Dunaj svoječas posameznim pokrajinam v marskateri panogi uprave in državnega življenja prepuščal več vpliva, nego Beograd. V bivši Avstro-Ogrski smo imeli politično samoupravo, danes je nimamo! V deželnih zborih so za stopniki ljudstva odločali o stvarih, ki v novih "oblastnih skupščinah", kakor jih zamislja ustava, nikoli ne bodo prišle na dnevni red; v kranjskem deželnem zboru n. pr. so pač vedno le komandirali Slovenci, in Dunaj se ni vtikal v gospodarske zadeve, ki jih je reševala Ljubljana. Nadalje smo imeli samoupravo na polju šolstva, danes je isotako nimamo. Zadnje ostanke ljudskega vpliva na šolstvo je pritegnil centralistični Beograd s pomočjo naših učiteljev na sebe in tako se odvezema našemu ljudstvu polagoma vse tisto, kar mu je pripoznal celo Dunaj. Novi vladni načrt molči o krajnih, o krajnih in deželnih šolskih svetih, v katerih je ljudstvo vršilo svoj vpliv na razvoj šolstva.

O kaki samoupravi in vladnem načrtu niti najmanjšega ostanka. Take "samouprave", kakor jo prediuga centralistična vlada, mi ne maramo! Mi

Zaklad na otoku.

Na angleškega prevadel Paulus.

(Dalje.)

Plula je z razpetim glavnim jadrkom proti severu.

Ali sta nameravala upornika jadrati okoli otoka nazaj k tovarišem v naše pristanišče?

Tako sem se popraševal in se ravnal ponosne "Hispaniole", ki se je bliščala in belila v solčnih žarkih tu pred menoj.

Pa hipoma se je obrnila proti zapadu, jadra so zatrepetala, loppila off jadrnik — in leno in brez moči je obstala "Hispaniola" in se zibala na valovih. — In zopet so se napolnila jadra z vetrom, zopet je plula za nekaj minut, se zasukala, — in iznova so jadra prazna udarila ob jadrnike in mrtva je obležala "Hispaniola".

To se je ponavljalo nekaj časa — strmel sem in gledal in premišljeval.

Najbrž ni bilo nikogar pri krmilu. Če so prišla jadra v veter, so se napolnila, — kakor hitro pa so valovi ladjo krenili v stran, so obvisela jadra prazna.

Ali sta zlikovca zaspala —? Ali je drug drugega ubil —?

Kaj, ko bi šel na krov —?

Spomnil sem se, da smo pustili še nekaj vode v sodu pri kajuti, tudi vina in žganja je še moralo biti dovolj v kabini — Žeja se mi je iznova oglašila z nepremagljivo silo, — sklenil sem, da na vsak način obiščem "Hispaniolo".

Baš se mi ni bilo ničesar. Jadrnica je bila popolnoma zapuščena, — stražnika sta bila mrtva ali pa sta do nezavesit pijana ležala v kabini. Izlaha bi ju obvladal iz zvezi, sem računil, in bi storil z ladjo, kar bi se mi zljubilo —

In imel sem srečo.

"Hispaniola" je sicer včasih malo zplula, če je slučajno prišla v veter, sicer pa je leno blodila po valovih ali pa se gugala na mestu.

Medtem pa sem jaz previdno ter vztrajno pomagal čolničju z veslanjem, četudi me je marsikateri val okropil s slano vodo. Tok me je nesel vedno bliže, ladji pa ni mnogo pomagal, ker večinoma ni ležala v njegovi smeri — ampak se je obračala na vse strani.

Sto metrov me je še ločilo od nje, nato še samo pedeset, — in sedaj sem bil čisto pod njo. Kako vitka in vis-

ka je bila, ko sem gledal gori k njej iz svojega nizkega čolničja!

Hipoma se je močno zagugala, — njen sprednji del se je nagail k meni v nevarnosti sem bil, da me potopi s čolničjem vred.

Nisem imel časa misliti.

Kot bi trenil, sem planil kvišku, poskočil od tal in v skoku sunil čolnič pod vodo. Prijel sem se za sprednji, ležeči jadrnik, ki se je sklonil globoko nad vodo, in se potegnil kvišku, upirajoč se z nogami ob ladijske stene. Se sem visel med nebom in morjem, ko sem začul pod seboj zamolkel udarec — jadrnica je butnila v čolna in ga pogreznila pod vodo.

Vsak povratek Ti je bil odrezan, na milost in nemilost sem bil izročen "Hispanioli".

XXV.

Splezal sem po jadrniku, močen val je stresel ladjo in padel sem črez glavo in vrat na krov.

Nikogar ni bilo videti. Vse je bilo amazano in blatno in potrte steklenice so trkale naokrog.

Gledal sem okoli sebe in premišljeval, kam se naj prvo obrnem, ko zasluče veter glavno jadro, ki mi je sedaj zakrivalo zadnji krov — in tam

sta ležala oba stražnika, oni z rdečo čopico, trd in okoren kakor metla, roke in noge je stegoval od sebe in zopet so se mu rezali iz zevajočih ust, — in Israel Hands, naslonjen na pregrajo, z brado na prsih, z bledim obrazom in z rokami onemoglo visečimi ob truplu.

Make krvi sem opazil na deskah. Najbrž sta se stepla in v pijanosti je drug drugega umoril, sem premišljeval in se previdno bližal.

Kar se zgane Hands in globoke vzdihne. — Torej ni bil mrtev —?

Njegov vzdih, poln bolesti in smrtne slabosti, in njegov prepadli obraz sta me globoko genila. Pa spomnil sem pogovora, ki sem ga čul v jabolčnem sodu, in vse usmiljenje mi je na mah zamrlo.

Stopil sem do glavnega jadrnika. "Pojdite sem, gospod Hands!" mi porogljivo zakličem.

S težavo je odprl oči in pogledal proti meni. Preveč je bil zdelan, da bi se bil začudil moji navzočnosti. Ni druga zina, le: "Zganje!" je dejal.

Nisem smel izgubljati časa. Izognil sem se jadrju, ki je spet zaplaval v veter, in sem stopil po stopnicah v kabino.

Močemo, da vlada ljudstvo, po svojih pravilno izvoljenih zastopnikih, ne pa večica birokratov (višjih uradnikov), ki bi morala izvrševati voljo ljudstva in ničesar drugega.

Se en razlog g. Drogeniga proti nerazdelitvi Sloveniji — tako je povdarjal dr. Hohnjec — navdaja z začudenjem. Drogenig se je v vprašanju o delitvi Slovenije zavaroval proti sumničenju, češ, da ga vodijo slovenski plemenski oziri. Dr. Hohnjec je dal svojemu začudenju nad Drogenigovim izdajstvom svojega slovenskega prepričanja duška v teh le besedah: „Mi Slovenci smo majhno pleme, imamo pa to zaslugo, da smo bili že jugoslovansko profi nemštvu. Imeli smo strašne boje proti nemštvu in smo jih tudi izvojevali; izgubili smo sicer mnogo ljudi, precej se jih je ponemčilo, a več nas je ostalo. Ako hočemo ostati močan jez, moramo imeti nedeljeno Slovenijo. Ako se Slovenijo deli, izgubi tudi ta jez svojo odpornost. Potem pa nastane res nevarnost, da pride v kakoli oblasti nemški element do večje veljave“.

Samouprava in razdelitev države.
Poslanec dr. Hohnjec je nadalje naglašal, da ni dobro, da je v zakon skena načrtu o samoupravi vsebovan stari avstrijski dvotirni sistem (centralna vlada s širokim delokrogom poleg samoupravnih kronovin). Proti temu sistemu je v Avstriji nastopil oster odpor, ker se je pokazalo, da ni dober. Dvotirni sistem daje pokrajnam malo samouprave, državni upravi — s tem pa neodgovornemu uradništvu — pa odpira vrata na stežaj. On povzroča ogromne stroške, ljudstvu odvzema pravo samoodločbo v upravnih in gospodarskih zadevah, in bilo bi dandanes ne samo neumestno, marveč tudi protiljudsko, ako bi se ta predlog uzakonil. Centralizem se ni v nobeni državi obnesel. Ne v Rusiji, ne v Avstro-Ogrski, Italiji in Franciji, niso bili s centralizmom zadovoljni. V naši državi še pa centralizma prav vpeljali niso in že danes vidimo na vseh koncih in krajih njegove žalostne posledice. Pri nas se uprava od dne do dne poslabšuje, čimbolj se vse centralizira! Odbor za razdelitev države je prvotno sklenil, da bo proučil najprej načrt o samoupravi in da bo šele potem razpravljal o razdelitvi države. Dokler nimamo slike, ne moremo delati okvirja. Kaj pomagajo razprave, o velikosti posameznih oblasti, o njih številu itd., ko pa vladne stranke še danes ne vedo, kakšna je tista samouprava, katero bodo namestili v te nove oblasti. To je velik pogrešek, ki jasno dokazuje, da zidajo vladne stranke celo centralistično stavbo na rahle temelje negotovosti.

Zagrizeni zagovorniki centralizma so v svoji zaslepljenosti prišli tako daleč, da ne morejo iz zagate, katero so si napravili. Edina gomila sila, ki je ustvarila vidovdansko ustavo in centralizem, je bila neutешljiva želja posameznikov po nadvladi nad ljudstvom. Mi pa pravimo: Slovensko ljudstvo je zrelo dovolj, da same odločuje v okviru svoje enotne Slovenije v vseh svojih zadevah. Mi ne ra-

bimo nobenega „varuštva“ v obliki centralistične vlade! Slov! ljudska stranka se je borila za samoupravo našega ljudstva ves čas njenega obstanka, ona bo tudi v bodoče vodila neizprosno borbo proti vsem, ki hočejo njegovo voljo teptati s papirnatimi zakoni in odredbami.

Najvažnejše vprašanje.

Članki o političnem položaju še ne osvetluje, o dovolj naših razmer, najboljšo sliko dobimo, če si predočimo dnevno ali tedensko zbirko raznih vesti iz našega javnega in upravnega življenja. Taka zbirka je najboljši — znak naše dobe in političnih razmer, v katerih živimo. Za primer tu nekaj značilnih vesti iz zadnjih dni. Naslednja, poljudno sestavljena zbirka ima pa tudi to dobro, da nam stavi vprašanje, ki je danes gotovo najvažnejše.

1. V Bitolju so zaprli nekaj carinikov, ki so skozi mesce in mesce okradli in ogoljufali državo za dobrih 6 milijonov dinarjev.
2. Na progi Beograd—Bos. Brod sta dva poštna uradnika iz Beograda že od oktobra sem kradla in poneverjala denarna pisma. Pred kratkem so ju zaprli ker sta le malo preveč na ebelo razsipala z denarjem. Kakor poročajo listi, je že dosedanja preiskava ocenila tatvino na blizu 30 milijonov dinarjev.
3. Država pri poštnih markah oškodovana za 7 milijonov. Direktor pošte v Sarajevu Dekanič je radi raznih manipulacij odstavljen od službe in baje naznanjen državnemu pravdništvu. Našla so se pisma, ki so zanj in za nekega ministra zelo obtežljiva.
4. V Sarajevu se je odkrila tudi nova afeta z vojaškim obuvalom. V njo so zapletene visoke civilne in vojaške osebe.
5. Pri pokrajinski upravi v Bosni zija velik primankljaj v upravi invalidskega denarja. Namestnik Gjurgjevič daje — ostavko.
6. Po Dalmaciji, zlasti v okolici Sibenika, izvajajo največji klateži in lenuh organizirani kot „nacionalisti“, po pravem „fašisti“, pravo dikturo in strahovladno nad ubogim prebivalstvom ter imajo vojaštvo in tudi žandarmerijo na svoji strani.
7. Po vaseh okrog Siska nalaga orožniški narednik sorodnikom od vojaških obveznikov, ki se niso odzvali, na lastno roke — kontribucije ali brahjalne stroške. Za eno samo vas — Martinska ves — iznaša ta kontribucija nad 50.000 K in vas mora vzdržavati tudi žandarmerijsko patroljo, ki se je v njej utaborila.
8. Radikali so si v Bosni sestavili posebno „stranko“, da lahke nemotane preganjajo muslimane. Glavna radikalna stranka bo pa seveda še nadalje ostala v dobrih odnošajih z muslimanskimi poslanci.
9. Vojvodinski dobrovedci Močeje tudi svojo stranke, pravijo, da za to, ker so jih radikali, kakor demokrati, sleparili in varali pri razdelitvi zemlje.
10. V desetih dneh tri železniške nesreče! — Pri Batajnici skoči vlak

iz tira, ker so bili pragi za nič, praga zanemarjena, ker je železniško o sobje zastoj opozarjalo na nesrečo in molodovalo za nov železniški material in obnovo tira. Po prvi nesreči se je nekaj popravljalo, koliko je to delo zaleglo, se pa vidi v tem, da je mešan vlak čez par dni istotam spet skočil s tira — radi slabih pragov. Vsi imajo vsaj kolikor toliko smisla za obupno stanje železničarjev, samo minister saobračaja ga nima — ne za delavstvo, ne za material na svojih progah. Železničarjem je zadnjič sicer rekel, da bi že davno določeni prispevek za obleko lahko dobili, da pa še sedaj niso izdelana pravila o kroju obleke. Torej — kroj se ni določen, zato pa naj dela delavec v kakoršnih koli capah, ali pa nag, če to drži v zimi če ne, pa naj razpače, kakor — pragovi po progah, kdo bi se brigal za več ali manj škode.

11. Naša komisija, ki sprejema raznovrstno blago od Nemčije na račun vojne odškodnine je prevzela tudi 250 kg kinina. To je danes zelo dragoceno zdravilo, kg pride na 417 francoskih frankov. Komisija je ta kinin sprejela, oddala ga pa ni — ker je izgubil Kam? — Bogzna.

12. Begunci iz Baranje, Srbi, so prišli v Beograd lačni, raztrgani in prezeblji, da vidijo, kje so tiste podpore, o katerih se je toliko govorilo, videlo pa niti počene pare.

Bodi za enkrat dovolj. Iz navedenega lahko vidimo, zakaj gre pri nas navzdol na vseh koncih in krajih, ker nimamo sposobne, poštene in vesine civilne uprave!

„Večno zeleno drevo“ Samostojne kmetijske stranke.

(Piše Jože Gungl iz Jarenine.)

Ker se g. Mermolja toliko ponaša s svojim „večno zelenim drevesom“, zato prošim cenjeno uredništvo „Slov. Gospodarja“, da bi priobčilo, kako je nastalo to drevo, kakšen sad rodi, kakšno listje odpada in kako bo posekano in v ogenj vrženo.

Ko so stari liberalci, sedaj prekrščen demokrati, videli, da se bliža njih slava in moč koncu, so poskušali svojo zadnjo upno moč; poiskali so na deželi vse odpadnike, verižnike, zagrizene nemškutarje in brezverske poglavarje, ter so ustanovili takozvano Samostojno. — Opomba uredništva „Straže“: Dali so jim več milijonov za ustanovitev stranke. Poglavarji so šli med Slovence s svojim hinavskim evangelijem. S sladkimi objubami so pridobili ne samo kmetijske liberalce in odpadnike, ampak tudi mnoge, katoliško misleče može in mladeniče. Da bi nas še bolj prometili, so naredili samostojni poglavarji pogodbo s podpisi in prisego, da jih imamo volilno pravico odstraniti, ako ne bodo delovali v našo korist. To pogodbo so med vožnjo v Beograd izgubili. Pač pa so v Beogradu sahtevali, da kakor hitro je poslanec od ljudstva izvoljen, nima več ljudstvo ne

bane pravice, ampak vsa pravica ima jo poslanci sami. Tako je nastalo to „večno zeleno samostojno drevo“.

Kakšen sad rodi to drevo? Ke so bili samostojni poslanci že nekaj časa v Beogradu in je njihov sad šel dororel, so sklicali občni zbor Samostojne. Povabili so svoje pristaječe, med njimi tudi zgoraj podpisane. Pri tem zborovanju je govoril najprvo „kmet“ dr. Vošnjak. Razkladal je na dolgu in široko o naših samoupravah, ki bodo ustanovljene. Dve deželici, namreč Kranjsko in Stajersko in da bo v teh deželnih vladah vse tako lepo urejeno, kakor v nebesih. Seveda smo od samega veselja vsi s glasovi kimali, veseleč se tega dobrega sadu. Mermolja je kričal, kaj bo ljudem vse imenitnega storil. „Prva moja skrb je“, tako je vpil, „da se zmanjša število uradništva za polovico.“ — A sedaj, ko je samostojna v beografski in ljubljanski vladi, pa je polovica več uradnikov in deset do dvajsetkrat več davkov.

Za viničarje in stromake je že v duhu trgjal veleposesiva ter kazal, kateri falat bo dobil eden ali drugi. — Drogenig pa je udrihal po naših duhovnikih ter razbijal njihove glave. Priduševal se je, da bo uvedel „kanceljarski“ zakon. Govoril je takšne stvari, ki ne spadajo v katoliški list, ker so preogabne. Kirbiš pa je menoval preči svoje roke ter prosil najmanj petkrat za besedo, a ti veliki poglavarji mu je niso dovolili. Videlo se je že tistikrat, da vzamejo Kirbiša le zato seboj v Beograd, da jim snazi čevlje in pometa sobe.

Omenil bi še o Urekovi kupčiji z gumijem, a ker se s tako kupčijo počajo le ljudje Urekove sorte, zato o tej kupčiji raje molčim.

Takšen in še stokrat grši sad nudi „večno zeleno samostojno drevo“.

Kakšno pa je listje, ki odpada s tega drevesa? Kako bo posekano to drevo in vrženo v ogenj? Za vzgled vam naj služi naša starodavna Jarenina. Ko je imel Mermolja prvi šnod v Jarenini, je pridobil skoro večino Jareninčanov za Samostojno. A že drugi dan so začeli odpadati. In tako je šlo dan za dnevom, dokler ni prišla burja tudi do mene. Sedaj še vstajajo na tem „večno zelenem drevesu“ s malo izjemo razni odpadniki, verižniki, in dunajski romarji. Tudi v drugih občinah je enako. Le proč, le proč od tega ogabnega drevesa in pojdite vsi nazaj v našo pravo Kmetijsko zvezo. Da pa bomo posekali to ogabno samostojno drevo, pa pojdite na delo za organizacijo za našo krščansko Ljudsko stranke. Pripravimo se, da ob času novih volitev sarmoglavimo samostojneže, ki v Beogradu tako brezvesno gospodarijo z našim davčnim denarjem. Mermolja, kateri je prišel sel to ogabno drevo iz Vertojbe, pa naj pojde raje nazaj na Goriško reševati Slovence pred Italijani (Opomba „Stražinega“ urednikov: in naj tam prodaja črešnje, kumare, peteršilj in štore). Sovraštvo in zgararija, ki jo je zasejal med nami, rodi prokletstvo. O tem sem se sam prepričal in s monoj vred na stotine drugih.

Strašno so gospodarili ti ljudje po naših prostorih! Vse kar je bilo pod ključem, so razbili, — najbrž so iskali zemljevid. Tla so bila polna blata, ki so ga nanosili iz svojega močvirnega taborišča, stene, nekdanj snažne gobeljene, so kazale znamenja njihovih umazanih rok. Kupi praznih in potrhlih steklenic so ležali po koteh. — Liveseyeve zdravniške knjige so bile razmetane po tleh in iz ene so iztrgali polovico listov. Menda so si ž njimi prižigali pipe. Sredi tega nereda je visela od stropa temna ekajena svetililka in širila smrad in mračne, sctne luč po kabini.

Stopil sem v klet.

Vse sodčke so odnesli in nevažno veliko število steklenic je manjkalo. Odkar sme zapustili „Hispaniol“, pač nobeden upornikov menda ni bil več trezen.

Poiskal sem steklenice žganja za Handsa in zase prepečenca, posebnega sadja in grozdja ter kos sira. S temi zalogami sem zlezal nazaj na krov, stopil k sodu z vodo in — pil v dolgih, krepkih požirkih. In tedaj šele sem dal Handsu njegovo žganje.

Dolgo je vlekel iz steklenice,

„Ah!“ je vzihnil. — Groma, — ampak — tegale mi je hudo manjkalo —!“

Sedel sem v svoj kot in južinal. „Hudo ranjen —?“ sem vprašal med dvema grizljajema.

„Da je — onile zdravnik na krovu, v par urah sem zdrav —! Pa — ko nimam sreče, veste! — In tale človek je mrtev!“ Pokazal je na tovariša s rdečo čepico. „Ni bil mornar, ta te mož, pa ni bil! — In — edked ste pa vi prišli —?“

„Jaz —?“ sem dejal. „Prišel sem na krov, da vzamem ladje v posest, Hands! Sedaj sem vaš kapitan, da to veste, — da nadaljnih odredb seveda!“ Kisle je gledal, rekel pa ni nič. Njegov obraz je dobival boljše barvo, čeravno je še vedno izgledal zelo mrvaški in se je njegovo telo pri vsakem ganku ladje nazibalo sedaj na eno in sedaj na drugo stran.

„Da šo te omenim“, sem nadaljeval, „tehle barv ne trpin na svoj radji! Snel jih bom! Bolje nobene ko take.“

In snel sem črno uporniško zastavo ter jo vrgel črez pregrajo v morje. „Bog živi našega kralja!“ sem zaklical in mahal s klobukom. „Pri kra-

ju je z vlado kapitana Silverja!“

Pozorno in s stisnjenimi trepalnicami me je gledal.

„Mislim, da hočete spet na suho“, je dejal končno. „Kaj, ko bi se zmanila —!“

„Seveda —! Prav rad!“ sem rekel. „Le kar začnite!“

Sedel sem in iznova posvetil svojo pozornost prepečenou in sladkemu suhemu grozdju.

„Tale človek“, je nadaljeval in slabotno pokimal proti mrtvemu tovarišu, „tale človek in jaz, midva sva hotela spraviti ladjo nazaj v pristanišče. Pa mrtev je, mrtev kakor kladba — In kdo naj jadra? — Vi ne znate, kolikor vem. — Poslušajte torej: — Vi mi poskrbite za jed in pijačo in mi poiščete košček starega platna ali pa kak roboc, da si obvežem rano, jaz pa vam bom daljal navodila, kako je treba jadrati. — Te je gladko kratek vse, kar vam imam povedati!“

„Kno vam rečem“, sem odgovoril. „Nazaj v prejšnje pristanišče ne grem. V severni zalov hočem. Tam bi sed spravil ladjo na varno.“

„Seveda, seveda!“ je vzkljnil — „Nisem tak hudoben človek, kakor izgledam! Poskusil sem svojo srečo, pa

sem izgubil igro. — Vam pa gre ne greči! — Severni zaliv —? Kaj si hočem —! Nimam izbire! — Ja, traji bli pod vešala, če bi ne kazale drugač!

Pogodila sva se in v par minutah je „Hispaniola“ lahno in gibčno jadrala proti severu. Upal sem, da pridem še pred poldnevom do severnega otokovega in da jo spravim s pomočjo plime v zaliv, ki je bil na vzdolžni obali nekoliko pod rtom. Tam bi počakal na oseko in šel na suho.

Handsu sem zavezal globoke rane, ki je je dobil v stegno pri prepeku s tovarišem, in sem mu dal jesti in žganja. Opomogel si je, glas se mu je okrepil in ravne je sedel pri pr. graji.

Po njegovih poveljih sem postavil jadra, veter nama je stregel, da boljše ni mogel, in sonce je jasno stalo. — Vode sem imel zadosti in polne dobrih reči za pod zobe, veseli sem se lepšega vremena in živih, zanimivih slik, ki jih je nudila vedno izpreminajoča se obrežna pokrajina, slaba vest radi pobega se mi je pomirila, vse je šlo dobro, — da ni bilo Handsovih oči, ki so mi povsod sledile, in tistega smehljaja na njegovih ustnicah —

(Dalje prihodnjic.)

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Naš parlament se bavi na sejah s programom sedanje Pašičeve vlade. Kot govorniki nastopajo opozicionalci. Odbor za razdelitev države na oblasti je v velikih škripcih. Centralisti sami uvidevajo, da ne bo nič z razkosavanjem posameznih pokrajin. V odboru za razdelitev države se posebno „odlikuje“ samostojni Dronik, ki se zavzema za dve oblasti v Sloveniji. Dronikovim slabostim nim iz avam se smeje celo vladinovec Parlamentarna seja od 20. j. m. je bila posvečena interelacijam. — Med Jugoslavo ter Rumunijo je podpisana pogodba glede medsebojne vojaške pomoči za slučaj, da bi bila ena izmed obeh držav na adena odsoznažnika. — Parlamentarna seja dne 24. j. m. se je pečala s smrtjo papeža Benedikta XV. Zunanji minister dr. Ninčič je govoril v proslavo ranega papeža v zbornici govor, v katerem je omenil, da je izrazila beografska vlada takoj, ko je zvedela o papeževi smrti, beografskemu predstavniku Svete Stolice, nadškofu Cherubiniu, svoje sožalje. G. minister se je s omnil tudi zaslug, katere je skazal rajni papež srbskemu narodu za časa njihovega trpljenja Srbov po pobegu iz domovine. G. minister je pozval ob koncu izvajanje celo zbornico, da izkaže papežu ljubitelju srbskega naroda, zadnjo čast. Govor zunanjega ministra so poslušali poslanci stoje in so zaklicali ob koncu: „Slava mu!“ (namreč pok. papežu). — Za ministroa dr. Ninčičem je podal še poročilo o zadnjem državnem posojilu g. finančni minister.

Italija. Po Italiji se vršijo občinske volitve. Tudi naša neodrešena domovina je volila pri teh volitvah nasile fašistovskih in nacionalističnih divjakov je bilo v neodrešeni domovini veliko. Mnogo volilcev se ni udeležilo volitev iz strahu pred laškimi pretepači.

Avstrija. Po Avstriji gre govornica o odstopu Schoberjeve vlade in pravilo, da bo sestavil novo vlado dr. Mayr.

Madžarska. Madžarsko zborstvo bodo razpisali dne 16. februarja za bodo razpisane takoj nove volitve.

Nemčija. Zelezničarji v Nemčiji pozivajo na proglas generalnega strejka.

Rusija. Iz Rusije prihajajo še vedno nova ter vedno strašna poročila o razsajanju lakote. Po nekaterih gubernijah so ljudje pojedli že vse kornje, da celo miši in podgane. V veliko olskem okrožju gladuje 250.000 ljudi. Na stotine rodbin e uničenih rajni lakote. Kmetje rodajo zadnje ostanke svojega imetja. V vasi Tahtaly (okrožje S. ask v tartarski oblasti) je pojedel neki kmet radi lakote — truplo svojega sedemletnega otroka. Ta grozni slučaj je uradno ugotovljen.

Naši tečaji in zborovanja

Zupanska zveza priredi v torek, dne 1. februarja t. l. v Počjanah zupanski tečaj za sodne okraje: Slov. Bistrica, Rogatec, del Smarja in Konjice. Tečaj se začne ob 8. uri zjutraj in se vrši v gostilni Hartner. Med drugimi predavatelji govori od pokrajinske vlade določeni izvedenec o ugovornstvu in poslovanju občinskih odborov. — Drugi zupanski tečaj se vrši v četrtek, dne 9. februarja pri Sv. Križu na Murskem polju. Ta tečaj je namenjen našim županom in občinskim odbornikom Prekmurja in Murskega polja. Tudi ta tečaj se začne ob 8. uri. Vrši se bo v Slomškovi dvorani. — Zupane in občinske odbornike omenjenih sodnih okrajev prosimo, da se obeh tečajev v čim večjem številu udeležijo. V sedanjih dobi, ko izdaja vlada naredbo za naredbo, je potrebno, da se župani in občinski odborniki v marsičem poučijo. Udeležite se obeh tečajev pobožno!

Izobraževalni tečaj pri Sv. Jurju ob Pesnici se vrši v sredo, dne 1. februarja t. l. ob 8. uri zjutraj v stari šoli za župnije: Sv. Jurij, Sv. Kungota, Sv. Križ in Svečina. Predavata dva govornika iz Maribora o davčnih in drugih važnih zadevah.

Sv. Andraž v Slov. gor. V nedeljo, dne 29. t. m. se vrši v društvenem domu po rani maši s. o. l. Slov. ljudske stranke. Govori g. prof. Vesenjaj.

Somišljeniki, pridite v obilnem številu na ta shod!

Sv. Bolfenk v Slov. gor. Slovenska ljudska stranka priredi v nedeljo dne 29. januarja, po pozni službi božji v gostilni Horvat shod somišljenikov KZ. O pomfčenem in gospodarskem položaju govori g. prof. Vesenjaj. Somišljeniki SLS, pridite!

Studence. Dne 29. t. m. se vrši v samostanu po rani službi božji shod Slov. ljudske stranke. Govori g. dr. Leskovar iz Maribora.

Makole. Na Svečnico priredi Slovenska ljudska stranka, v tukajšnjem društvenem domu po rani maši gospodarsko-političen shod. Govori g. prof. Vesenjaj iz Maribora.

Zreče. Za 22. januarja 1921 napovedani izobraževalni tečaj se je preložil na nedeljo, dne 29. januarja. — Vrši se bo v šoli, ob enem bo tudi ustanovni občni zbor kat. izobraževalnega društva. Zrečani in sosedje iz Sv. Kunigunde, Skomra, Strame in drugi, prijazno povabljeni.

Zupanski tečaj v Mariboru. V nedeljo, dne 22. t. m. se je vršil v mali kazinski dvorani v Mariboru število obiskanih tečaj naših županov in občinskih odbornikov iz bližnje in daljne okolice. Tečaj je ob 8. uri otvoril g. prof. Vesenjaj, S toplimi, iskrenimi besedami je pozdravil udeležence ter se ob tej priložnosti spomnil pokojnega dolgoletnega župana Franca Pišeka. Udeleženci so vstali raz sedežev in mu zaklicali „slava!“ Za predsednika tečaja je bil soglasno izvoljen župan Ivo Urbas, predsednik okr. zupanske zveze. Navzoče župane in občinske odbornike — bilo jih je okoli 150 — je v imenu mesta Maribor pozdravil g. župan Viktor Grčar. Nato je sledilo srokovno predavanje g. Kristana in g. glavarja Logarja, ki sta bila odposlana od pokrajinske uprave. Razpravljala sta o poslovanju občinskih odborov in o domovinstvu. Razvila se je zanimiva debata. Udeleženci so pridno posegali vmes in izvedeli so marsikaj, kar jim ni bilo znano. G. dr. Leskovar je govoril o lovskem zakonu. Tudi njegova izvajanja so bila jako zanimiva. Konečno je g. župan Supanič iz Jarenine podrobneje obrazložil napoved osebnosti do od tne. Popoldan ob 1. uri se je tečaj nadaljeval. V poljudnem čen dar jako stvarnem govoru je govoril prof. Vesenjaj običal sedanjo finančno in davčno politiko vlade, ki odmerja v naših krajin razmeroma visoke in nepravilno razdeljene davke in noče o izenačenju davkov ničesar vedeti. Govornikova izvajanja so navzoče župani in odborniki spremljali s pritrevanjem in konečnim burnim odobravanjem. Sklepoma je poslanec Zebot opozoril na važnost zupanske organizacije. Udeležencem je svetoval, da se oklenejo Zupanske zveze, da jo razširijo, pogrbijo in utrdijo. Predsednik Urbas je krasno uspeli tečaj ob splošnem zadovoljstvu vseh udeležencev zaključil ob 4. uri popoldan.

O rajnem papežu.

Zadnje ure življenja je preživel rajni Benedikt XV. zelo vdano v božjo voljo. Prejel je še skoro tisto uro pred smrtjo na lastno željo sv. obhajilo in sv. poslednje olje med molitvijo krog njegove postelje zbranih najožjih papeževih prijateljev.

Kako zelo je bil rajni papež priljubljen na celek svetu, nam poročajo črne zastave, ki vihrajo v znak žalosti raz strefi višjih oblasti. Casopis je celega sveta piše o rajnem papežu zelo lepo in ga proslavlja kot kneza mira in zdravnika poveljnega gorja.

Rajni papež sam je dočel, naj bo njegovo truplo razstavljeno v svečani mašni obleki tri ure na papeževem prestolu, nato pa sedem dni v cerkvi sv. Petra. Truplo rajnega so že prepeljali v cerkev sv. Petra. — Množice imajo prost dostop do papeževega mrtvaškega odra, da si še zadnjič ogledajo njegove telesne ostanke.

Deveti dan po papeževi smrti se bodo zbrali kardinali k volitvi novega papeža. Volitve novega papeža se bodo udeležilo 62 kardinalov, med temi 22 iz Rima. Kako dolgo bo trajala ta volitev, je še sedaj čisto negotovo.

Za umrlim papežem je prevzel začasno cerkveno vrhovno vodstvo kardinal državni tajnik Gasparri.

Tedenske novice.

Prihodnja številka „Gospodarja“ izide radi Svečnice, ki pade na četrtek samo na štirih straneh. Torej je malo potrpljenja, bo pa potem zopet prihodnji „Gosodar“ stalno na osmih straneh.

Mariborskega knezoškofa, ki se vedno leži močno bolan, je obiskal v torek zagrebški nadškof dr. Anton Bauer.

Novoimenovani šibeniški škof dr. Mileta je minorit jugoslovanske provincije. Rojen je v Šibeniku l. 1871 in je bil dosedaj svetovalec pri kongregaciji obreda.

Duh. vesti. Minuli ponedeljek je umrl pri Sv. Jurju v Slov. gor. tamošnji g. župnik Anton Sija, rojen 7. junija 1854 pri Sv. Jurju ob Ščavnici, posvečen v mašnika 25. julija 1874. Blagemu gospodu bodi lahka zemlja slovenjgorjska. — Slovensko-hrvatski kapucemski samostani so združeni v eno provinco, ki se imenuje „Ljarska provincija“. Provincijal te provincije je g. pater Donat Zupančič. Novi predstojniki kapucinskih samostanov v Sloveniji so: P. Ladislav pri Sv. Jožetu v Studencih pri Mariboru, P. Jeronim v Čerju, P. Oton v Skolji Loki, v Krškem P. Rafael.

Naš kralj Aleksander je daroval 10.000 dinarjev za siromašne študente v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in v Subotici.

Poročila se je v Brezicah dne 23. januarja gospodična Anica Vebler, posestniška hčerka iz veleugledne rodbine Veblerove ter sestra dr. Andreja Vebler, odvetnika pri Sv. Leartu v Slov. gor. z odličnim našim somišljenikom g. Jos. Kolman, posest. sinu v Slivnici pri Mariboru. Na vseh svatbi so zbrali gostje 400 K za sklad KZ. Novoporočencema naše iskrene častitke ter obilo sreče!

Umrla je dne 20. t. m. po kratki, mučni boleznii v starosti 49 let Marijana družbenica in kmetica Aga Bezjak v Spodnji Koreni pri Sv. Barbari pri Mariboru. Kako je bila rajna priljubljena, je pokazal njen pogreb, katerega so se v velikem številu udeležili od hiži in dakeč. Bodi ji zemlja lahka, preostajim pa naše sožalje.

Dr. J. Brejc, bivši predsednik deželne vlade, je otvoril svojo odvetniško pisarno v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6.

Velilem okraja Maribor desni breg, Ptuj, Slov. Bistrica, Konjice in mesta Maribor. Po smrti blagopokojnega narodnega poslanca g. Franca Pišek sem bil kot njegov namestnik pozvan v Beograd v narodno skupščino. Prosim zaupnike in somišljenike Kmetске zveze iz teh okrajev, da se obračajo v važnih in nučnih zadevah do mene, ali pa naravnost na Jugoslovanski klub. Ko bo zasedanje narodne skupščine koščano ali odgodelo, bom prepotoval meni odločeni volilni okraj v svrhu potrebnih informacij in organizacije. Beograd, dne 25. januarja 1922. Franjo Zebot, narodni poslanec.

Obtožba vlade in režima. V soboto je zopet govoril g. Stojan Protič v narodni skupščini in njegov govor je bil ostra obtožba vlade in režima. — Protič pravi: Država se nahaja v politični, finančni, socialni in gospodarski krizi. — Glavni vzrok politične krize leži v nerešenem hrvatsko-slovenskem vprašanju. V Hrvatski se vlada polcijski, kakor leta 1870 v Srbiji, dokler se niso radikali vzdignili proti režimu. — Rešitev vsega tega je v iskanju sporazuma, reviziji ustave, — ki mora priti! — in v novih volitvah!

To so dekleta! Iz Braslovč nam pročejo naša vrla dekleta, da so nabrala na veliko žalost nasprotnikov 132 novih naročnikov. Po zaslugi naše braslovške Dekliške zveze, ki že deluje uspešno tri leta, je časopisje v župi i Braslovče razširjeno organizirano, da ima po več družin skupaj en list. vrhu tega pa je še naročben za vsako vas posebej po en list, ki roma od hiše do hiše in ga lahko čita vsakdo. Vrla braslovška dekleta pa so se nabrala poseben čas iški sklad v znesku 517 K. Od tega denarja so se naročili časo isih ubogim, ki ne zmorojo naročnine. Požrtvovalna in za vse dobro vneta braslovška dekleta pač za služijo posebno ohvalo. V Braslovčah tudi pridno nabira ženstvo za nove —

zvonove in se bo igrala na Svečnico v Bralnem društvu igra „Dve matere“, katere čisti dobiček je namenjen zbirki za nove zvonove. Braslovče so torej vsestransko gibljejo na pošteno in hvalevredno stran.

Novi zvonovi prvič zvonili papežr. Od Sv. Jerneja pri Ločah nam piše, o: Ko je pretekli ponedeljek „Slovenec“ v črno obrobljeni posebni izdan prinesel žalostno vest, da je umrl Sv. oče Benedikt XV., so naši novi zvonovi takoj zajokali in mu pol ure zvonili sivo. Ker se, odkar imamo nove zvonove, ni nihče v fari umrl, je tako sam namestnik Kristusov prvi mrlji kateremu smo z njimi zvonili. Izvanredna čast za naš lepi Srca Jezusovoga in Matere božje zvon!

Občinski odbor občine Cogelinci je v svoji seji dne 15. t. m. sklenil resolucijo, v kateri zahteva, da naj finančne oblasti objavijo natančen predpis vseh direktnih in indirektnih davkov, tako da si bo posestnik na jasnem, koliko davka mora plačati. Tajništvo SLS je resolucijo poslalo Jugoslov klub v Beogradu.

Udruženje vojnih invalidov. Pokrajinski odbor v Mariboru priredi shod dne 29. januarja 1922 v Rušahv gostilni g. Novaka ob 9. uri predpoldne. Popoldan ob 2. uri se vrši shod v Selnici ob Dravi v gostilni g. Hernach. Dne 5. februarja se vrši shod pri Sv. Lenartu v Slov. gor. v gostilni g. Aubi, ob 9. uri predpoldne. Popoldan se vrši shod pri Sv. Benediktu v gostilni gospoda Kermek ob 1. uri popoldne. Nobeden invalid naj napovedanega shoda ne zamudi, ker je jako važen.

Minister prometa je dal poročilo in ob enem tudi račun svojega gospodarstva. Pokazalo se je strašna slika zanemarjenosti na vseh naših železniških progah in sicer čim bolj proti jugu, tem hušje. Premoga ni, pragi na tirih se za nič, račun se v neredu, denarja ni in o potrošnih velikanskih svotah tudi ni pravih računov in nikjer se na vidi od vsega tega, kar se je izdalo pravega haska. Z eno besedo: nered na vseh koncih in krajih. Iz ministrskega poročila jemljemo samo nekaj prav značilnih podatkov: Pri poskušni mobilizaciji so se upotrebljevali vsi vagoni, kar se jih je sploh dal zapreči, za prevoz vojske — in vse zaloge premoga so se potrošile. Drugo blago je moralo stati na progah, porabil se je pramo, danes je treba prevažati zaostalo blago, premoga pa ni — in na oni progah za drugo se mora ustavljati in onemiti promet. Osem let se že niso izmenjali pragi na naših progah. Na vsaki progah se mora vsako leto izmenjati vsaj 10% vseh pragov in tako bi se moralo samo v beograjski direkciji, ki je najslabejša, izmenjati 1.370.000 pragov, izmenjalo se jih je pa samo 212.000. — Ta direkcija ima 1388 lokomotiv, 70 se uprablja, vse druge so pa pokvarjene ter čakajo na popolni razpad. —

Minister sam pove, da je med višjim železniškim osebjem zelo veliko nespošobnih ljudi, o katerih se ne ve, kako so se sploh mogli vrniti v to službo. Povedati bi moral pa tudi to, da se sposobne ljudi med železničarji in uradniki naravnost odvira in da si marsikdo raje drugod išče kruha. Pri vseh milijonih, ki kopnijo pri tem ministertvu, so železničarske plače sramono nizke. Minister je tudi dejal, da se 1200 vagonov uporablja za železničarska stanovanja in da ima država pri tem 40 milijonov dinarjev letne škode, koliko škode pa trpijo delavske rodbine vsled takih stanovanj, pa ni povedal. Iz vsega tega vidimo, da vlada nad celim zavoženim prometom, brezprimerna brezbriznost in samopasnost, danes sami priznajo, da ni bilo tako, ko je bil „prečanin“ dr. Korošec minister.

Kdo je bil doslej naš najboljši prometni minister? Na to vprašanje je odgovoril Protič v zbornici z besedami: Nobeden iz med ministrov za promet ni bil boljši, kakor dr. Korošec.

Železniška nesreča v Bosni. Iz Zavidoviča poročajo, da je na železniški progah gozdno-industrijskega podjetja Eisler-Ortleb skočila lokomotiva iz tračnic ter se zvrnila po strmih robovku ob cesti. Ranjeni so bili pri tem štirje možje od osebja; dva zavrtača težko, strojevodja in kurjač pa lahko.

Kake ljudi imamo v državni službi. V Osijeku je izsiedilo državno pravdnštvo v glavnem pazniku tamošnje kaznišnice — hudega, že dolgo zasledovanega Zecina. Bil je še koncem leta 1919 član razbojniške bande ki je napravila veliko zla v okolici Djakova. Potem se je roparskega posla naveščal in postal je — kazniški paznik. Čudna sprememba poklica, ki je najbrž samo pri nas mogoča. Kot paznik je pobiral letnikom denar in ga zapravjal. Sedaj je pod ključem, bogzna kako državno službo si bo zopet zbral, ko pride na prosto.

Malo preveč! Minulo soboto je slavilo hrvaško selo Durdanci cerkveno žegnanje. Ob tej priliki se je tudi zbralo veliko ljudi, da se zopet enkrat vidijo in pozdravijo. Po končani cerkveni slovesnosti so obhajali v hiši starega Filipa Karajko kar celo gostijo. Vse je bilo v redu veselo, ko se na večer odpro vrata in v sobo stopita dva žandarja z nasajenimi bajoneti. Domači sin vpraša orožnika, pokaj sta prišla, ali nista morda lačna ter željna. Orožnik pa na to vprašanje nameri puško proti sinu, ki opozarja orožnika, da je v pošteni hiši. Nato so vsi ostali gostje in hoteli pomiriti sina in orožnika. Ko so pa ljudje videli, da sta orožnika vinjena in hoteča razgrajati, so ju kratkoma razorožili. Pri tem razoroževanju je dobil domači sin en sunek z bajoneto v lice, da bi bil še skoraj ob oko. Ko sta bila orožnika brez orožja, sta se kazala pokorna in prosila, da jima vrnejo orožje, ker se bosta mirnim potom odstranila. Kakor hitro pa sta bila žandarja v posesti orožja, sta začela streljati iz pušk; ena krogla je zadela starega Karajka v koleno in mu ga zdrobila, tako, da bo ob nogi. Nastal je vik ter krik in ljudje so drli skupaj. Zandarja sta še obstrelila voljaka Simona Lackoviča, nato sta jo pa potegnili proti svoji postaji. Cela zadeva je v „preiskavi.“

Glavna obravnava proti atentatorju Stejiću in drugovim, ki so udeleženi napada na bivšega regenta Aleksandra in Pašiča, se je pričela dne 25. t. m. pred beograjskim sodiščem.

Neva bolezen. Pri moških kadilcih se je pojavila nova kožna bolezen, ki povzroča kožno vnetje. Dognalo se je, da so vzrok tej bolezni škatljice — vžigalice iz tovarne v Osijeku. Vžigalne plošče vsebujejo neko strupeno snov. Bolezen se pojavi na takih mestih telesa, kjer je škatljica bila shranjena v žepu, zlasti v hlačah in v telovniku.

V Zagrebu preživljuje 300 železničarskih družin v vagonih.

Most Novi Sad—Petrovaradin. — Sklenjeno je, da se začne na spomlad graditi velik železni most med Novim Sadom in Petrovaradinom. Ta most bi bil zelo velikega pomena za Bačko in Srem, razven navadnemu prometu bi služil tudi tramvajski zvezi do Karlova in Kamenice.

Olajšave pri zidanju hiš. Ministrstvo socialne politike je izgotovilo pravilnik, ki oprošča nove zgradbe od davkov in daje lastnikom še druge olajšave.

Kako se preživljajo odpuščeni detektivi. Slikarica Emilija Tot iz Osijeka, se je napotila v Beograd, da si najde kak posel. Ker ima nekega znanca v zaporu „prvostopenega“ sodišča, gre k nekemu advokatu, da ga najme kot zastopnika. Tu se seznani z nekim mladim gospodom, ki se ji predstavi kot Vlado Stragarac, „poverenik uprave grada“ — to je nekak nadzornik detektivov beograjske policije. Na vsak način visoka glava, samo da v resnici to ni bil več, ker so ga iz te službe spodili in je sedaj z nekimi drugimi odpuščenimi policijskimi uradniki in detektivi vred tvoril neko lopovsko družbo, ki stropari in išče žrtev po celem Beogradu. Slikarica mu razodene v razgovoru svoje skrbi in Stragarac ji obljubi, kako ji bo preskrbel dovoljenje za bivanje v mestu, stanovanje, posel, sploh vse, kar bo hotela. Drugi dan jo je že vodil po raznih ministrstvih in predstavljal jo je raznim osebam, češ, da so to zelo visoki in vplivni uradniki. Večkrat je nanese, da je s takimi visokimi ljudmi šla tudi v razne prostore in tu vsakokrat plačala visoko ceno. Nazadnje sploh ni imela izhoda iz tega društva, ki se je neprestano močalo krog nje. Novci so šli h kraju, Stragarac je to takoj opazil, sveto-

val ji je, naj gre v Subotico, ker tam gotovo najde službo, da se pa ne bo mučila s priljago, ji da enega detektiva na razpolago. Ta prav hitro pride — seveda tudi eden od banditov — bivši detektiv Ristić. Slikarica mu da potrdilo in ključ od svoje priljage — in mož izgine. Stragarac, ki je vse to tako lepo oskrbel, je prišel še enkrat, izvabil od nje uro — ter tudi izginil. Reva je ostala sedaj sama in ko sedi nekega dne v neki zakotni kavarni in joče, pride mimo gospod, ki jo prav prijazno vpraša, kaj ji je. Slikarica ga prosi, naj ji zastavi zadnji nakit, ki ga je še imela. Gospod ji hitro odšteje 80 dinarjev, vzame nakit in gre — bil je tudi eden od lopovske družbe. — Osleparjena reva se je nazadnje le obrnila na pravo policijo. Ta je stvar zasledovala in zaprla je dva člana te bande — Ristića in še enega katerega pa slikarica ni poznala.

Zopet goljufija na pošti! Pošta v Kumanovem (Južna Srbija) je dobila 14. decembra iz Bitolja 20 telegrafskih denarnih nakaznic po 1000 dinarjev za gostilničarja Purića. Nakaznice so se takoj izplačale. Ker pa več dni niso prispeli originali teh nakaznic, jih je kumanovska pošta tirjala iz Bitolja. — Odgovor se glasi, da take nakaznice v Bitolju sploh niso bile vplačane, ker se večkrat dogodijo pomete v označenju mesta, se je vpraševalo še pri drugih poštah uradih — nikjer nič. Naenkrat pa pride iz Skoplja 44 brzojavnih nakaznic po 1000 dinarjev za narednika Karavezića pri gostilničarju Periću. Ko je prišel ta po denar, so ga zaprli, kakor tudi na rednika in poštarja Avramovića iz Skoplja, ker so skupaj izvajali to premeteno sleparijo.

Poplave in nalvi v Južni Srbiji. Iz Skoplja javljajo, da je zadnje dni silno deževalo. radi tega je reka Vardar silno narasila, voda je stopila čez bregove, okolica in del Skoplja je poplavljen. Tudi v Velesu se je Vardar razlil, gornji del mesta je pod vodo in tudi železniški most pri Velesu je v nevarnosti, ker mu je nekaj delov voda že izbodkotala. Promet med Velesom in Prilepom je ustavljen, ker je voda podrila nekaj mostov, tudi zveza s Solunom je ogrožena.

Volkovi v Liki. Pred svetovno vojno so bili volkovi v Liki zelo redka prikazen. Vsled vojnih pohodov, ki so se dogravali po bosanskih gozdovih, so pobegnili iz Bosne v Liko, kjer se je ta zverjad zelo močno razmnožila. Posebno v letošnji ostri zimi so začela volkova krđela napadati ličanska sela v gerah. Te dni so zapazili v bližini mesta Gospić štiri volke v mali borovi šumici. Mestno lovsko društvo je napravilo pogon za volkovi, a se je posrečilo ustreliti samo enega, dva so ranili, eden pa je ušel zdrav in cele kože. Kmetstvo ljudstvo v Liki se ne more obraniti te zverjadi, ker mu je bilo odvzeto strelno orožje pred in po prevratu.

Nesrečna smrt Slovenca v Ameriki. Prve dni decembra lanskega leta je izvršil iz obupnosti samomor Fr. Turk, doma iz Mozirja, star še le komaj 30 let. S svojo ženo, rodom Hrvačica, je ta obče priljubljeni mladi mož živel v nesrečnem zakonu. Žena mu je sproti upravljala ves njegov zaslužek in ko se je zvečer vračal iz požemskih rovov, ni našel doma ne večerje in tudi ne zakurjene sobe, žena ga je zanemarjala in zaničevala. Mladega moža se je lotil obup, vsled česar je sklenil končati svoje življenje. Nabasano puško je naslonil na stol pred ogledalo in sprožil petelina. Strel mu je odnesel brado, nos in zobje so mu odleteli v steno. Z grozno razstreljenim obrazom je še šel k sosedu, ki ga je pa srečal že na potu in ga vrnil domov. Od 8. ure zvečer pa do 2. ure zjutraj se je nesrečnež vil in valjal po tleh v strahovitih bolečinah ni mogel živeti ne umreti. Kljub zdravniški pomoči mu ni bilo mogoče rešiti življenja, izdahnil je. Ob smrtni postelji so stali le njegovi prijatelji in sosedje, a njegove žene ni bilo blizu, pred pogrebom je pač prišla vprašat, koliko podpore bo dobila za svojim možem, a to je bila tudi vsa njena skrb. Vsi njegovi sosedi in prijatelji, ki so stali ob odprtem grobu dragega rajnega, izrekajo sožalje njegovemu očetu in sestri v stari domovini.

Zaupnike, ki so razprodajali kolektorske Kmetijske zveze, prosimo, da

vpošljejo denar po priloženih položnicah podpisane tajništvo. Na razpolago je še par sto kolektarjev. Naočila sprejema Tajništvo SLS v Mariboru, Cirilova tiskarna, 1. nadst.

Gospodarstvo.

Potreba knjigovodstva.

Osebnodohodninski davek, ki se je večji del v zadnjih letih raztegnil na vse kmetovalce, sil nas takorekoč k knjigovodstvu. Mnogo je gospodarjev, ki bi sicer radi vodili knjigovodstvo, toda se ne upajo, češ: ne znamo. Ta izgovor je popolnoma prazen, kder zna le pisati, ta bo znal tudi voditi na vadno kmetijsko knjigovodstvo. Kako obširno knjigovodstvo pa za nas itak nima nobenega praktičnega pomena, ker vzame preveč dela, kmetovalec ima pa malo časa. Knjigovodstvo obstoji v glavnem iz 4 delov in sicer: 1. Iz zapiskov gospodarskega imetja. 2. Iz zapiskov dohodkov. 3. Iz zapiskov stroškov in 4. iz zapiskov upnikov in dolžnikov.

Zapiski gospodarskega imetja.

Ta del ni neobhodno potreben, za knjigovodstvo so dovolj tudi samo naslednji trije deli. Vendar je zelo priporočljivo, da se vodi tudi ta del in sicer ravno radi osebne dohodnine. Vzemimo primer: Kmetovalec zgradi v letu 1921 nov hlev. Skupni stroški te zgradbe znašajo 180.000 K. Seveda ga stane v denarju nekaj manj, vendar, ako računamo hvalo in delo svojcev, pride gotovo na te številke, če ne čez. Imel pa je dočinitelj v tem letu komaj 100.000 K kosmatih dohodkov. Ko ga koncem leta obdačijo, protestira seveda na vse načine, skličujoč se na stroške zgradbe. Od davčne oblasti dobi odgovor, da se gradbeni stroški nikakor kot taki ne upoštevajo, ker ta denar ni zavržen, temveč samo investiran t. j. založen v dotično zgradbo. Enako se godi premnogim, ki napovejo med stroški nakup raznih strojev, orodja itd. Zgodí se navadno, da jih davčno oblastvo še hujše obdači, ker če se kmetovalec pri takih izdatkih ni zadovoljil in tega napovedal, smatra davčno oblastvo pri malih napovedanih dohodkih, da je napoved kriva, ker brez dohodkov ni izdatkov, razen, če se zadovolji. Videl sem premnoge napovedi napravljene tako-le:

Dohodkov: 30.000 K, tu so všteti doma porabljeni pridelki v vrednosti 12.000 K, čisti dohodek v denarju torej le 18.000 K. Stroški: 30.000 K, prebitek 0. Več kot polovica kmetovalcev kljub vsestranskim navodilom napravljajo tako neumne napovedi. Ako bi kmetovalec napovedal, da se je za 12 tisoč kron zadovoljil, potem bi pri dokazu tega bilo čisto prav. Tega pa navadno ne napravi nobeden in davčna oblast vse izdatke t. j. vseh 30.000 K v tem slučaju upošteva kot dohodek, kajti česar nisi prejel nisi mogel izdati ali, kar si izdal, to si moral tudi prejeti.

Toda nazaj k hlevu. Teh 180.000 K sedaj vpišemo med gospodarstvo imetje. Tam imamo vpisano, oziroma vpišemo vrednost zemljišč, postopja, orodja in strojev ter raznih gospodarskih zboljšav (melioracij) in naprav, ki so nas nekaj stala. Vse vpišemo torej s pravo vrednostjo. Hlev, ki je da nes vreden 180.000 K, bo trpel mogoče 100 let, t. j. v 100 letih bo njegova vrednost enaka 0. Zato moramo vsako leto odpisati 1% in to stotinko, v tem slučaju 1800 K napovedati med amortizacijske (t. j. obrabne) stroške. V teh 100 letih bomo morali pa hlev tudi nešteto krat popravljati. Stroške poprave pa smemo šteti med stroške gospodarstva, ker takih malenkosti nikdar ne amortiziramo. Drug primer: Nasadi se 1 oral vinograda, stroški 80.000 K, tudi teh ne smem napovedati kot stroške, ker je ta znesek investiran v vinogradu; smem pa ta znesek amortizirati tako-le: vinograd bo trpel 30 let, odpišem vsako leto eno tridesetinko t. j. približno 2.700 K in te napovem kot amortizacijske stroške. Jaz vpišem torej v knjigovodstvo:

1. Zemljišča vrednost 300.000 K amortizacija 0 (ker zemljišča se navadno enako vredna).

2. Postopja vrednost 250.000 kron, letna amortizacija 2500 K. (Tukaj vpišem podrobno: Stanovanje za družino, hlev, svinjak, kozolec itd.)

3. Melioracije in nasadi: n. pr. a) drežnja vrednost 9000 K trpi 30 let, amortizacija torej 300 K. b) Sadonosniki, vrednost 20.000 K, 40 let, amortizacija 500 K. c) vinograd itd.

4. Stroji in večja orodja posamezno, manjša skupno (n. pr. kulnijske ali hlevske orodje). Primer: Skomreznica, vrednost 2400 K, 12 let, amortizacija 200 K. Vse te amortizacijske svote vsako leto seštejemo in vpišemo posamezno v napoved za dohodnino pod amortizacijski stroški. Na ta način mi naše stroške precej povečamo, brez, da bi moglo to davčno oblastvo smatrati kot lažljivo.

Zapiski stroškov in dohodkov.

To je prav za prav glavni del knjigovodstva za našega malega in srednjega kmeta. Če že drugače ni mogoče, naj se vsaj v mali žepni zapisknik zapiše največje izdatke.

Dobro pa je, če mogoče vsaj za ta del voditi posebno knjigo. Taka knjžica, ki je že sčrtana, se dobi lahko v vsaki knjigarni. (Izredno dobro bi bilo, ko bi Tiskarna sv. Cirila v Mariboru hotela tiskati posebne pole za kmetijsko knjigovodstvo, ki bi se dobile vezano ali posamezno). Stram zaznamujemo z zaporednimi številkami in radi lažjega pregleda vpišemo na eno stran (evo) dohodke in na sprotno (desno) stroške. Kot prvo moramo vedno vpisati: Blagajniška imovina, na stran dohodkov. Koncem meseca vse dohodke in stroške seštejemo, eventuelni prebitek vpišemo pod Blagajniški preostanek na prvo stran dohodkov za drugi mesec. To ponavljamo celo leto, seštejemo koncem leta vse mesečne svote, odštejemo od dohodkov mesečne prebitke in blagajniško imovino zacetkom leta, ker to niso nobeni pravi dohodki in so že itak enkrat vpisani, pa imamo letni pregled. Če le moremo, je dobro ločiti stroške za gospodarstvo in osebne stroške ter dohodke, ker teh pri napovedi zv dohodnine ne smemo šteti med gospodarske račune, temveč jih moramo posebej napovedati, to so n. pr. dohodki kot župan, rokodelci itd; stroški za mladoletne otroke, ki ne spadajo h gospodarstvu itd. (Tudi tukaj bi bilo dobro, ko bi Kmetiska zveza ozir. naših tiskarn izdala kratko navodilo zraven pol za knjigovodstvo).

Ta del knjigovodstva naj bi ta vsak kmetovalec vodil. Kdor si ne more omisliti posebne knjige, tega opozarjam na kolektar Slov. kmetiske zveze za leto 1922, ki ima že tiskane obrazce, kateri bodo za najpoglavnejše menda zadostovali.

Zapiski upnikov in dolžnikov.

Tudi ta del je neobhodno potreben, da imamo pregled čez dolgovne posojila, vpišemo lahko tu sem tudi kaj smo že dolžni poslom ali delavcem itd. Dosti kmetovalcev nosi ta del samo v glavi, kar pa ni priporočljivo, ker so pisane številke dosti bolj zanesljive.

V splošnem torej vidimo, da ni kmetijsko knjigovodstvo ničesar tako zamotanega, da ne bi si ga mogli omisliti. Najbolji čas za to je sedaj po zimi. Preskrbimo si potrebno in naj v bodoče ne bo dmetovalec brez knjigovodstva ali vsaj manjših zapiskov. — Pri napovedi za dohodnino si nam ne bo treba toliko lomiti glave in obvarovali se bomo pred mnogim razočaranjem pri tem davku.

Opomba k resolucijam na konferenci državnih vinarskih strokovnjakov.

Zelo lepo je, da se naši vinarski strokovnjaki zanimajo za najraznovrstnejše potrebe vinogradnikov. Priznati se jim mora, da so delavni, dovolili bi s: pa samo kričko odstavka pod g) ki se glasi: Strokovnjaki morajo redno zasledovati vprašanje direktno rodečih križank, a od strani države se mora skrbeti, da se razmnoževanje do sedaj razširjenih vrst direktno rodečih križank, ki ogrožajo sloves naših vin, nadalje onemogoči.

Ali je to izvedljivo ali ne, to je prvo vprašanje. Drugo pa je, da se s tem vinogradniku takorekoč odvzame svoboda. Po celi Sloveniji so danes le križanke že tako razširjene, da bi se dalo še nadaljno razširjenje la

deloma onemogočiti. Vrsta „Noah“, ki je že skoro povsod poznana, tudi ni kakor ni tako slaba. Dr. Geršak, kmetar je največ kriv na razširjenju te vrste, je imel deloma kaj prav. V Sloveniji imamo ogromno kraljev, kjer ni kakor ne pridelujemo kraljevinskih vin, imamo nadalje kraje, kjer vinska kupčija sploh ni razvita, temveč se ves pridelek porabi doma. Za takšne kraje je ta vrsta takomenovana „šmarnica“ prava dobrot. Ako upoštevamo, da je mnogo vinogradnikov v teh krajih popolnoma nevednih v vinarstvu in da jim cepilneke po večini vzele kosec, vidimo, da je deloma ta vrsta tudi za naše narodno gospodarstvo koristna, ker prinaša vseeno nekaj dohodka. Dokler bo „šmarnica“, ako vpoštevamo stroške obdelovanja, prinašala več dohodkov kakor cepilna vrsta ne bo dalo preprečiti.

Za nekatere kraje, kjer pridelujejo res kraljeva vina, se bo dalo do seči to potom občinskih naredb. Za vse kraje bi pa to nikakor ne bilo primerno. Koliko se je storilo, da bi se di cepilno izabelo, ker so prepričani da dandanes mnogo vinogradnikov sa di cepilno izabelo, ker so prepričani da jim ona še največ donaja. Kakor hitro lo pa čena šmarničnih vin znatno pada, se bo tudi razširjenje samo od sebe omejilo. To bo mogoče v kratkem, toda za enkrat se vprašanje direktnih producentov ne da spraviti svota. V svoj vinograd lahko sadim kar hočem, tudi brinje ali pa črešnje po receptu g. Mermolje ali pa sejem usparzelo, samo, da mi to donaja največ dobička, čeprav bi bilo za celotno vinsko trgovino škodljivo ali pa ne, saj ima vsak kupec usta, da poskusi.

Jaz sem sam nasprotnik „šmarnice“ v splošnem, vendar sem se drznil to napisati v obrambo svobode vinogradnika. Tudi „kmetovalec“ je predlansko leto prinesel sušno kritiko iz peresa nekoga znanega vinarskega strokovnjaka.

Ne zanemarjajmo vinogradov!

Vinogradi so razen hmeljišča še dandanes najbolj dobičkanosni. Kdor pa opazuje malo bližje predvojno in sedajno stanje vinogradov, bode gotovo prišel do zaključka, da umno vinogradništvo peša. Netroj vinogradnikov pozdravlja današnje visoke cene vina, toži pa čez velkanske izdatke. Opazovati moramo vinograde na Buzovskem, v Haložah, Slovenske gorice itd., povsod pridemo do zaključka, da so vinogradi napram poprej grozno zanemarjeni. Mnogo je krivo to, da so se takoj po prevratu raznesle najrazličnejše govorice o padcu vinskih cen vsled ogromnega vinskega pridelka v naši državi. Celo strokovni časopisi so to prerokovali. Do tega še ni prišlo in tudi v doglednem času najbrž ne bo. Vendar mnogi vinogradniki danes vsako gnojenje in boljše obdelovanje opuščajo. Imamo pa seveda tudi mnogo taktih, ki se tudi večjih izdatkov ne ustrašijo, vsaj vedo, da se jim bodo isti tudi gotovo z lepimi obrestmi povrnil. Mirno pa lahko rečemo, da je ena četrtina do ene tretine predvojni dobi krasnih vinogradov tako opešala, da jim bo težko več pomoči. V vsakem vinogradu je zakopan ogromni kapital, ki nam gre pri propadu v izgubo. Kaj nam pomaga lepi dohodki par let, ki nam pa pozneje popolnoma izostanejo! Vprašanje je tudi, ako se bodo tisti, ki se danes bojujejo najpotrebnejših izdatkov, odločili za obnovo propadlega vinograda, ko stane o samo cepilneke za 1 oral — 50.000 K. V mnogih vinogradih nalagajo trsu čez mero; režejo čisto pravilno na izrod. Ne zamudijo opozorjati viničarje, naj precej naložijo, mesto, da bi mu zabičali varovati trs. Tolažijo se s tem, da je vince sedaj drago, kar se v bodočnosti ne da z gotovostjo trdit.

Primerjali bi lahko te vinograde našim železnicam, celo vojno dobo se je na popravo le malo mislilo in vagoni so izgledali prvi čas po vojni tako kot kake razmršene barake. Mnogo bi jih pri pravčasni popravi lahko še desetletja služilo svojemu namenu, tako so pa danes zmetani med staro šaro. To se bo zgodilo tudi marsikaterim vinogradom. Zato, sedaj v teh zimskih mesecih svinčnik v roke ter preračunati, kaj naj storimo, da ohranimo vinograde še nadalje dobičkanosne. Pomnimo pred vsem, da brez izdatkov ne moremo imeti nobenih do-

hodkov. Kjer primanjkuje naravnega gnojila, pomagamo z umetnimi gnojili. Obrnimo vso mogočo pazljivost spomladanski rezi. Opešanemu trsu naložimo le najpotrebneše, da si opomore. Močno nalagati smemo pa le tam, kjer smo tudi močno gnojili. Tudi opešani vinogradi bi se dali le z močnim gnojenjem in s skrbnim obdelovanjem čez leto dvigniti. Brez nič ni nič, ta stari izrek moramo posebno upoštevati vinogradniki.

Zajec.

Eden največjih škodljivcev sadjarstva, kakor tudi kmetijstva, je brezdomno zajec. Toda pomislite: po 15. januarju je napočila doba prostosti za nam škodljivega zajčka. Če ga spraviš ob življenje, te stane precej dui ječe. Resnica je, da donaja lov našim občinam precejšen dohodek; istotako je pa nespodbina resnica, da je škoda, ki jo napravi zajec, za precej milijonov večja, kakor pa ta dohodek. Ako bi steli samo škodo v Sloveniji, ki nam jo nepridiprav napravi vsako leto — brez oziroma na stroške, katere povzročajo zavarovanje sadnih dreves in drugih kultur — in bi vpoševali vrednost, katero bi nam donajalo sadno drevo, če bi ostalo nepoškodovano, bi dobili številke, o katerih niti ne sanjamo.

Kaj bi rekli kmetovalec, ako bi mu prepovedali pokončavati miši, saj so tudi one glodalke. Ali bi se ne smejal taki salomonski modrosti državnikov. — In zajca, tega največjega našega škodljivca, šteti postavlja Netroj dela povzročajo ta postava orožništva in sodnij. Zakaj neki to? Zato, da se zamorejo ljubitelji lova, ki so v današnjem času večji del sestavljeni iz verižnikov in drugih državnih elementov, razvedriti. Posebno v nedežo je tako težko iti k maši, to je prenaporno, a na lov, za to so pripravljani vsaki čas. Najde se tudi med kmeti mnogo taktih, ki jim je lovska strast že prešla v kri. Koristi od tega nimajo, pač pa ogromno škodo in malokodaj je lovski strasti udan kmetovalec dober gospodar.

Zato je skrajni čas, da se lovski zakon spremeni in se proglasi zajca kot škodljivca, ki ga zamore uničiti vsak, bodisi na eden ali drug način. Da, država bi morala v blagor države in državljanov celo razpisati nagrado za pokončevanje zajcev. Pa ker se bo to težko dosoglo, naj bi se vsaj uredilo prvo.

Vi, slovenski kmetovalci se poklicani v to, da mirno in trezno presodite, je li vam škoda, katero vam zajec povzroči, povrnjena z dohodki lova ali ne! Vi ste poklicani, da takoj potom svojih organizacij, občinskih odborov, Kmetijskih zvez, itd. zahtevate pokončevanje zajcev, kar se bo dosoglo s spremembo zakona. Kdor je tako strasten lovec, bo lahko lovil tudi pozneje še bolj varno, da bi pa kaj takega bilo res prepotrebno, mora priznati vsak. V času vojne, ko se lovski zakon niso uporabljali tako strogo, se je uničilo precej to golazni; z gotovostjo lahko pričakujemo, da se bo to temeljito zgodilo po spremembi lovskega zakona.

Na vseh shodih in sestankih stavite resolucije v tem smislu!

Prosimo presojevanja od strani soobčanikov!

Za sadjarje. Oddelek za kmetijstvo v Ljubljani je napravil lansko leto po svojih sadjarskih strokovnjakih več sadnih ogledov po Sloveniji, da vidi, katere sadne vrste so lani kljub skrajno slabi sadni letini vendarle povoljno obrodile. Taki sadni ogledi so se vršili na Slovenskem Stajerskem: v Pišecah, v Ptuj, Mariboru in v Guštanu. Pri teh ogledih se je dognalo, da so nekatere sadne vrste kljub neugodni lanski pomladi in grozni suši vsaj deloma obrodile kot: mašanke, kanade in šampanjska reneta. Priučilo se je tudi nekaj domačih vrst, ki so vredne, da se širijo, kot n. pr.: trdika in vidvanjka. Da se bo dosoglo v tem oziru še boljši uspeh, se bodo v prihodnje prireale po večjih središčih posameznih sadjarskih pokrajin — male krajevne sadne razstave, na katerih se bodo točno določili sadni izbori za dotične pokrajine. Prirediti bo treba tudi posebne razstave za črešnje, moštнице, orehe in breskve.

Kmetijska družba in trgovina z umetnimi gnojili.

V predvojni dobi, posebno zadnja leta, se je porabilo v Sloveniji ogromne množice umetnih gnojil. V Savinjski in Saleški dolini porabile so ga posamezne podružnice, največ za hmelj in travnike po 10 in še več vagonov. Do lanskega leta je ta trgovina skoro popolnoma zaspala. V lanskem letu se je začel zopet redni uvoz kalijevih in fosfatnih gnojil. Največ je razpečala do sedaj Kmetijska družba. Danes je pa ta družba postala pravcati naviljalec cen i navija cene umetnim gnojilom, da je joj. En primer: Trgovina z umetnimi gnojili Vinko Vabič v Zalcu, stara, solidna trgovina oddaja svoja umetna gnojila po sledečih cenah:

Apneni dušik 100 kg za 450 K.
Kostno moko 100 kg za 410 K.
poprej 40—42% kaljevo sol 100 kg za 310 K.

Kmetijska družba prodaja ravno ista gnojila s to razliko, da je to gnojilo v slabših vrečah po:

Apneni dušik 100 kg za 560 K.
Kostno moko 100 kg za 520 K,
poprej 40—42% kaljevo sol 100 kg za 380 K.

Te razlike v ceni so tako gorostasne, da se jim moramo res čuditi. Ako še vpošlevamo, da stane posebno za nas na Slov. Stajerskem vožnja iz Ljubljane precej več, si zavržemo pri večjih naročilih velike svote, ako naročujemo od Kmetijske družbe. Vse trdke izdajo račune, to je Kmetijska družba popolnoma opustila, kar jo ne spravlja ravno v lepo luč. Ako bo ravnala še en čas tako, bo zgubila s časom vse odjemalce. Zadnji čas je, da začne nastavljať Kmetijska družba trezne in primerne cene, ki jih go tovo lahko, kakor vsak drugi trgovec, ne pa, da nas odere pri enem samem stotu za čez 100 K. To Kmetijska družba in javnosti v vednost! J. D.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmi dne 20. januarja se je pripeljalo 48 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 6—8 tednov stari komad 600 do 700 K, mladi prašiči 8 do 10 tednov stari komad 1400—1500 K, 1 leto stare svinje 2800 do 3000 K, poldrugo leto stare svinje 4000 do 5000 K, polpitane 1 kg žive teže 48 do 62 K, plemenske 1 kg žive teže 38 do 40 kron.

Mariborsko tržno poročilo. — V soboto, dne 21. t. m., so pripeljali naši špeharji na mariborski trg 32 voz, naloženih skupno s 83 zaklanimi svinjami. Cene so bile sledeče: 1 kg slanine 78—80 K, meso 48—75 K. Krompirja so pripeljali 24 voz; merico so prodajali po 34 K. Cene žitu v mali prodaji so bile sledeče: oves 7 K (za liter), koruza 12 K, pšenica 12 K, rž 11 K in ječmen 7 K. Kislo zelje so prodajali po 16 do 20 K za kilogram. Jajca so se prodajala po 6.50 do 8 K. Perutnine je bilo malo na tržišču. — Mleka se je prineslo obilo na trg. V jutro so prodajali liter mleka po 9 do 10 K, ob 11. pa po 7—8 K.

Zlne cene so zadnje dni močno poskočile. Pšenico so plačevali 1520—1540 K, koruzo 1120—1150 K, oves 700 do 1000 K. Veiko so povpraševali na žitnih trgih po ovsu. Moka nularica je v Osjeku po 22 K, navadna krušna po 19 K. Otrobi 800 K.

Hmeljarstvo. Ker ne vođi vsak hmeljar knjigovodstva o stroških pridelovanju hmelja, poročajo nam hmeljar iz Savinjske doline sledeče: Trošek za 1030 hmeljskih rastlin v letu 1921, ako se pridelala na isto število sadik: 10 kg ali 150 kg: odoravanje 200 K, 200 K, odkopavanje, rezanje in pobiranje trt 500 K, 500 K, 200 kg umetnega gnojila 900 K, 900 K, 3 voze hlevskega gnojila po 150 K je 450 K, 450 K, raznašanje gnojila in zasipanje 300 K, 300 K, koničenje drogov 500 komadov po 20 vinarjev 100 K, 100 K, stavljenje drogov 500 K, 500 K, 1. okopavanje 350 K, 350 K, 1. obdelovanje s kultivatorjem 150 K, 150 K, 1. vezanje in trebljenje 250 K, 250 K, 2. okopavanje 350 K, 350 K, 2. in 3. vezanje 480 K, 480 K, 2. obdelovanje s kultivatorjem 150 K, 150 K, osipanje 200 K, 200 K, zopetno postavljenje po viharju 200 K, 200 K, obiranje od škafa po 4 K, 420 K, 800 K, štargar, merjenje in vožnja 150 K, 200 K, kurjava (premog) 100 K, 220 K, sušar 70 K, 140 kron,

smukanje 120 K, 120 K, postavljanje v priamde 100 K, 100 K, amortizacija sušilnic 700 K, 800 K, obraba hmeljskih drogov vzeto za osem let (komad po 15 K) 1950 K, 1950 K. Skupen trošek 8390 K in 9310 K. Ker se je pridelalec na slabi peščeni zemlji na 1000 sadik komaj 70 kg hmelja, znašajo stroški za 1 kg 124 K 14 v. Ker se je pridelalo na najboljših hmeljiščih v našem okolišu 150 kg, znašajo stroški za 1 kg 63 K 40 v.

Glede pešinarskih bankovcev krožijo govorice, da se jih ne sprejema več. Finančni minister je odredil, da morajo davčni uradi ta novčanice še nadalje sprejemati.

Razgled po svetu.

Silna zima v Nemčiji. V srednji Nemčiji je silna zima, kakor jo doslej ne pomnijo. Toplomer je stalno 18 stopinj pod ničlo. Ta mraz prihaja iz severne-zapadne Rusije in se pomika v južno-zapadni smeri; spremljajo ga severno-iztočni vetrovi.

Betonski vagoni. Pred nekaj dnevi so delali v Nemčiji poskuse z novimi železo-betonskimi vagoni. Pokazalo se je, pri teh poskusih, da se v marsičem odlikujejo od sedanjih lesenih z železom okovanih in so tudi mnogo cenejši. Njih odporna sila je večja, — teža je sicer pri manjši razsežnosti večja ko pri dosedanjih, vendar je razlika neznatna. Pri vagonih n. pr. ki so sposobni vzeti na sebo težo 15 ton, je razlika med betonskim in dosedanjim vagonom 1 tona, pri 20 tonskih že samo 200 kg. Pri 40 tonskih vagonih je teža betonskega vagona že enaka teži dosedanjih vagonov. Pri transportih raznih industrijskih železnih, železo-konstruktivskih ali kamenih izdelkov se sedanji vagoni kaj hitro pokvarijo, dočim so novi vagoni tudi v tem oziru boljši. V Nemčiji bodo vse vagonne, ki bi jih morali popraviti, prenoviti v betonske in pravijo, da bodo s tem precej prihranili.

Prijatelji osamljenih biciklov. V Brnu se klati neki človek, ki je po vseh znakih iskren prijatelj biciklov. Ta človek hodi mirno po ulicah in če opazi pred kako trgovino ali v kaki veži kolo, ga odpelje na policijo, kjer ga zroči kot „najden“ predmet. Lastniku, ki se kmalu nato poavi na policijo, ne preostaja nič drugega, kot da plača „najditelju“ primerno nagrado. Čudak je do sedaj privedel že 12 koles na policijo in po zakonu se mu ne more ničesar očitati, ker mu ni mogoče dokazati, da si je hotel s svojim postopanjem prilastiti tujo lastnino.

Pes vzor zvestobe. V mestu Altikonu v Švici se je pred nedavno pripetil izreden slučaj pasje zvestobe. — Neki lovec je vzel s sebo na lov svoje tri pse. Slučaj je nanesel, da se je lovcu sprožila puška. Krogla je lovca smrtno ranila. Eden njegovih psov je tekel takoj domov ter skušal z lajanjem opozoriti svoje ponesrečenega lovca na nesrečo, ki se je pripetila. Toda psa niso razumeli in so ga kakor po navadi zaprli. Drugi pes je tekel k hiši gospodarjevega prijatelja, kjer je na slični način skušal opozoriti na nesrečo. Toda tudi tega psa niso razumeli. Drugega dne so šli vendar enkrat sorodniki gledat, kaj se je zgodilo z lovcom. Našli so ga kmalu, kajti tretji pes se ni ganil od svojega mrtvega gospodarja ter s pretresljivim lajanjem opozoril lovčeve ljudi na kraj nesreče.

Vihar porušil mesto. Pred nedavno je na nekaterih pokrajinah Severne Amerike razsajal silen vihar, ki je povzročil ogromna opustošenja. Tako n. pr. je vihar porušil in odnesel celo mesto Spencer. Koliko človeških življenj je zahtevala ta nesreča, še ni dognano.

Vse mačke in pse pojedli. V ruski guberniji Samara je že umrlo od glada več sto ljudi. Glad je izstradane prebivalce te gubernije prisilil, da so pojedli vse mačke in pse. V novorusijskem okraju ste pometale dva matere svojo slabotno deco v morje, ker niso mogle gledati otrokovih muk.

Pravda, ki se je vlekla skozi celih 400 let. Te dni je bila pri napoliškem sodišču v Italiji končana pravda, ki je trpela celih 400 let. Evo, vam nekaj iz zgodovine te pravde: Cesar Karl V. je po porazu Francozov pri Barlettu začel kom 16. stoletja daroval svojemu glavnemu konjarju Hektorju

Peramoseju, branitelju mesta pravico do izrabe železnih rudnikov v Kalabriji. Ko je pa glavni cesarjev konjar hmlj, je odrekla oblast konjarjevim naslednikom pravo do izrabe teh rudnikov. Ti potomci so se začeli nati pravdati z oblastjo. Napoljsko kasijsko sodišče je ta d. i. končalo pravdo teh konjarjevih naslednikov in pordilo konfiskacijo rudnikov. Vseka-ko je smola se pravdati 400 let, a še večja smola je, ako človek zgubi pravdo po 400 letih.

Dopisi.

St. Ilj v Slov. gor. Slov. krščansko-socialna zveza, odsek Dij. Orel v Mariboru, priredi v nedeljo, dne 29. t. m., popoldne po večernicah v dvorad. Slov. doma v St. Ilju orlovski večer z zelo zanimivim s. oredom. Vsi prijatelji orlovstva in dijaštva iskreno vabljeni.

Sv. Jurij v Slov. gor. Na veseli svatbi Antona Divjaka in Julijane Pivce na Malni so zbrali zavedni svatje 320 K za naše bralno društvo. Vrtilma novoročencema trajno, neskončno srečo, zavednim gostom pa lepa hvala!

Sv. Jakob v Slov. gor. Tako veličasnege pogreba že dolgo ni videla naša župnija, kakor v soboto, dne 21. novembra. Spremljali smo k večnemu počitku ženo tukajšnjega cerkvenega ključarja Julijano Lorber. Domačini, sosede in sorodniki, posebno iz Jarebine so prišli pokazati svojo ljubezen ljubeznjive in postrežljive pokornice in njene spoštovane rodbine. Kot vesela in ljubeznjiva kuharica na marsikateri primiciji si je gotovo zagotavljala potožni spomin pri sv. maši od dotlejših gospodov novomašnikov. — Počujaj v miru, blaga žena, tvoje do mače pa naj tolaži vsemogočni!

Vel. Nedelja. Dne 10. t. m. je praznoval gospod Florjan Kuharič, dolgoletni cerkveni ključar in občinski predstojnik s svojo ženo Terezijo štiridesetletnico poroke. Zahvalno sv. mašo je daroval ozi sorodnik h. se Kuharič; g. kanonik in mariborski stolni župnik Franc Moravec, ki je ob tej slovesni priliki nagovoril še vrsta jubilarit in mnogostevilne navzoče z zbranimi besedami. Prednost božja daj učakaj slavljencema še bla goslov zlate poroke!

Runcu pri Ormožu. Na veselici ortnikov pri g. Kuhariču ne Lešnici se je nabralo 150 K za revne šolarje na Runcu. Vsem darovalcem Bog plačaj!

Sv. Urban pri Ptuj. Nepobisno žalosna usoda je zadela v Levanjoch Cokovo h.šo. p. d. Roškarjevo. Na Kraljevo je nočil še gospodar Janez Cok k pozni sv. maši in se prejšnje dni z av in vesel je začel tožiti, da mu je avdo in se je v egei v posteljo. Ko mu je žena drugi dan poslala po zdrava ka, je isti spoznal, da ima vnet je pljuč. Vsi so misli, da on v kraj kem (zdravi, kar se raznese nenadoma vest, da je umrl že v soboto zjutraj dne 14. t. m. Sino je pre. resta žalostna vest vse, ki so ga poznali, ker je bil obče priljubljen, star komaj 32 let, ter zapuščal mlado ženo z dvema nepreskrbljenima otrokoma. Pogreb je bil sree pretresujoč, kjer ni ostalo suho niti eno oko. Sorodniki so žalovali tako sino za umrlim, da je zadobila sestra Manika vsed žalovanja za bra tom tudi smrtno bolezen, kateri je pod legla ter umrla že drugi dan po bratovem pogrebu previdena s svetm. zakrament. Zabsnim sorodnikom in vdoi naše sožalje.

Ljutomer. Beda viničarjev narašča od dne do dne, vendar z vsem pri zadevanem, da se viničarsko v. rašanje reši in viničarski red uzakonil ni nobenega sluha. Akoravno je to v. rašanje na bolj pereče, da se o. omore ubogim viničar em, ki že skoraj dve leti čakajo rešitve. Pozivlamo gospe de poslance, da vendar enkrat vza me o to v. rašanje na dnevni red parlamenta.

Vitan pri Središču. Naš atek Tomažič bočejo občinski lov oddal kar tako pod roko za sje, o ceno 250 kron nekemu dobremu prijatelju, čeravno stane danes že en za'ec skoro 200 K. To vendar ne gre! Na licitaciji bi dobil za lov morda 1000 K, ker je več ponu in kov. Zakaj ai občina trpela ta ko skogo? Sai itak že plačujemo 20 odstotkov občinskih doklad. Nameso,

da bi župan gledal, kako bi bila za občinsko blagajno najbolje, pa dela drugače. Davkoplačevalce, ti pa molči in — plačaj! Tako pa ne bo slo! Proti taki oddaji lova bomo vsi pošteno misleči občani odločno nastopili, če tudi so nekateri vsled nevednosti že podpisali, kar je župan pošiljal okoli. Tudi slavno okr. glavarstvo v Ptuju prosimo, da te pogodbe, kakor je hoče skleniti Tomažič, ne odobri, ker ljudstvo ni pravilno glasovalo. Kdor hoče imeti lov, naj tudi za njega pošteno plača, da bo imela občina kak dobiček. Za 250 K pa občagi lova ne dajo četudi se magari zamerijo — gospodu Tomažiču.

Vitan pri Središču. Nekdanji nem cursko-liberalni kovač in sedanii samostojni župan hoče vse pridobiti za slabosojno stranko. Nekaj zvestih samostojnežev so mu že odkrnili pametni boljšinski možje, ostalih pa tudi ne bo dolgo imel, ako bo nadalje gospodaril tako, kakor je začel. Vsa občinska plačila in doklade nam je prav po samostojno zvišal. Občinski lov pa je za sramotno ceno 250 K oddal svojemu zvestemu slabostojnemu tovarišu Davkoplačevalci občine Vitan pa zdaj spregledjte, kdo vam zmiraj nalaga jedno nova plačila. Zdaj si pa, gosp. župan le nataknite svoj „eviker“ na nos, prečitajte, in videli boste, da gospodarilo samostojneži res prav imenito! Vitanski kmet.

Središče. Na gostiji Trstenjak — Kraje v Salovcih je med zbranimi go sti nabrala gđc kozika Kunst za društveni dem v Središču 254 K. Darovalcem, kakor tudi gđc. nabirateljci se odbor tukašnjega Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva najprisrčneje zahvaluje. Ziveli gosnemovalci! Mlademu paru pa veliko sreče! Bog živi!

Slov. Bistrica. Tukašnje izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 29. t. m., popoldne ob tneh, v hotelu Beograd" igro-dramo „Begunka“, od dr. Fr. Detele, ki je izšla v „Večernicah“ Mohorjeve družbe preteklega leta. Prijatelji izobraževalnih društev, ridite v obilnem številu!

Zreče. Nepozabljen nam ostane Zrečanom 22. januar, ko smo slovesno obhajali 70 letnico našega zaslužnega in priljubljenega g. župnika in duh. svetovalca Matija Karba. Priridila se je slavnostna akademija v tukašnji šoli, pri kateri so se zbrali zrečki župljani, da prosavijo svojega vnetega dušnega pastirja in modrega vodnika, ki že 30 let deluje v naši župniji. Gosbod nadučitelj Mravljak mu je častital v imenu učiteljstva, nastopili so šolarčki, ki so v ljubkih verz z izrazin g. jubilarju svoje želje, za stopnica Marijine družbe Mimika. O rož in Dekliške zveze Lojzika Sadek ste mu voščile kot svojemu voditeju, g. župan Jos. Winter v imenu občine Zreče, kjer je g. župnik že 33 let odbornik, cerkveni ključar Lampret pa ga je slavil v imenu župljanov zaradi njegovega uspešnega delovanja v bla gor župniji. Vmes so pridno prepevali šolarji, in tamburaši so pod vodstvom g. nadučitelja proizvajali slavljencu na čast lepe komade. Bog do del g. župniku dočakati še mnogo veselih let pri trdnem zdravju in taki guševni čilosti, kakor do zdaj!

Zreče. V noči od 22. na 23. jan. so neznanj zlikovci skušali vlomiti v stanovanje tukašnjega nadučitelja, a njihova zlobna namera jim ni uspela, ker so bili pravočasno pregnani.

Makole. Glede agitacije za naše liste v naši župniji se je najbolj pokazala naša vasica Mostečno. Po marljivom agitiranju pridnih deklic Bernardike Skrbišove in Micike Sajkove imajo Mostečane novih naročnikov in sicer: 10 „Slovenskega Gospodarja“, 4 „Domoljubov“, 15 „Glasnikov“ in 8 „Bogoljubov“. Pa tudi po nekaterih še drugih vaseh so pridna dekleta veliko storila za naše liste, kar bomo poročali drugič. Do ta čas pa še na delo po drugih vaseh, po vzgledu onih dveh deklic iz Mostečnega, da v tej stvari ne zaostanete za Mostečani. Poštena mladina ima povsodi ugled in v agitaciji tudi uspeh.

Saleška dolina. Neki radovednež vprašuje v „Straži“, kaj dela neka stanovska klika pri svojih večnih sešankih in pri tolikem prostem času. Odgovor na to glej v podlistku „Domovine“ preteklega leta, kjer psevdonim — a je znan, ker pič se pozna po

perju — prežvekuje in pogreva stare historije Prijatelj, pogreta jed več ne diši in vzbuja le ogabnost. Tako pisarjenje ni v izobrazbo, ampak v pokvarjenje in poneumenje. Podatke daje znani stari zanrbtnež s svojo slabšo polovico, ki je fakte vestno in marljivo opravljal svojo službo, da je po njegovem dolgoletnem delovanju večina njegovoga okoliša sami analabeti. Taki pisuni in nemarneži napravljajo stanu samo nečast in sramoto.

Polzela. Tukašnji Orel priredi v ljudskošolskim naraščem gledališko predstavo in telovadni nastop. Predstava se vrši v nedeljo, dne 29. jan. popoldne ob tneh v prostorih g. Cizeja. Prijatelji mladine, udeležite se priredtve naših malčkov v obilnem številu. Bog živi!

Grize pri Celju. Da se tudi tukaj v Grizah gibljemo, je razvidno iz številnih rokih naročnikov našega časopisja. Novih naročnikov ima: „Slov. Gospodar“ 18, „Glasnik“ 22, „Bogoljub“ 17, „Domoljub“ 10, „Straža“ 2. Za nove zvonove smo nabrali dosedaj 50 tisoč K. Zanašamo se na staro in priznano požrtvovalnost Grizanov, ki so svo, čas sezidali dve krásni cerkvi, ki sta čast in ponos grizke župnije.

St. Jošt na Kozjaku. Agitacija za krščansko časopisje je dobro uspela. Vkljub temu, da se agitacija vsed slabega vremena in naših planinskih težkoč ni mogla popolnoma razvit, izkazuje vendar 16 novih naročnikov na „Slov. Gospodarja“, in 38 novih naročnikov na „Glasnik“, skupno torej 20 „Gospodarjev“ in 41 „Glasnikov“. Vrhutega pribajata še 2 „Domoljuba“ 2 „Kmetovalca“, 1 „Straža“ in 3 „Bogoljubi“. Nasprotnih časopisov ni nobenih, ker se pametni Sentoščani ne pustijo več od njih za nos voditi. Tudi 20 naših vrlih kmetov je že pristopilo h Kmetski zvezi (nj se še vedno priglajašoj, ker vedo, da je v združenju moč in v krščanski Kmetski zvezi naša rešitev.

Trbovlje. (Trboveljski novinar.) Pavlina Pahjen je začel svojo časopisno celovanje. Dolgo časa je nabiral povesti, si izmišljal zgodovinske dogodke, spravil prismojene kvante vseh vrst. Zdaj spravlja to v časopise, naj svet obuduče to novinarsko moč, če mogoče, se s takimi kvantami pokratkočasni, zraven pa s oznava značaj in sree te nove novinarske zvezde. V njegovi glavi so vse reči skritem zmetane: hudič, ki ne treso toliko Trbovlje, ampak njegove možgane, klugec, kobila, prasci, procesionček, lov in „divja jaga.“ V sredi najhuše zime vodi procesije, nosi sivo, da kar krvavo gleda, lovi medveda v Svinškovi hosti ko medved spi globoko v brlogu vidi prikazni, kafirja m. dar ni bilo in nazadnje tehta

svojo leumnost, ki vaga 236 kg. Je pač Favliha.

Ptuj. Naplesali se bomo v letošnjem predpustu dovolj: Dne 1. februarja priredijo demokrate svoj zabaven večer, ki bo „najživahnejši“ večer letošnje sezije, kakor pravi „Ptujski list.“ Dne 11. februarja bo sportni klub priredil športno veselico, pri kateri bo igrala železničarska godba iz Maribora. Tudi socialisti ne bodo zaostali. Imamo tudi „strokovne“ plese. Usnjari so ga že imeli. Sedaj pridejo menda na vrsto advokate, ki bodo baje priredili advokatski ples. Advokate je namreč vsaj toliko, kakor usnjarjev.

Sv. Ema. Minuli teden se je vršil pr nas shod naše Kmetске zveze, na katerem je govoril g. M. Kraje. Obrazložil nam je delovanje poslancev v Beogradu, zlasti pa delovanje poslancev samostojnežev, ki so za časa volitev delali vse mogoče obljube, samo da so bili izvoljeni. Po večernicah se je pa vršil občni zbor Kat. slov. izobraževalnega društva ter volitev odbora Mladeniške in Dekliške zveze. Po končanih volitvah je g. M. Kraje v n. v. govornil in opisal sedanje prav žalostne razmere, silne davke in druga bremenena, ki tlačijo naše ljudstvo. Zborovalci so prišli do prepričanja, da so sedanjih žalostnih razmer v največji meri krivi samostojneži in liberalci, ki iam o za naše trpeče ljudstvo samo lepe obljube, a drugega nič. Ker so znali za časa volitev prav dobro farbati, so mnogo volitev prestopili. Toda tudi tem zasleplencem se že odpirajo oči in kar trumoma obračajo hrbet laži-samostojni stranki. Ke je še domači pevski zbor zapel našo narodno pesem, je bil ta za našo župnijo velevažni shod zaključen.

Selnica ob Dravi. Kakšen duh da vlada v samostojni in socialdemokratski stranki, se lepo kaže v naših občinah. Ze pri volitvi župana. V občini Selnica so samostojni volili — gostilničarja, združeni samostojni in socialisti v Janževem vrhu pa gostilničarja-veleposestnika in lesnega trgovca. Se lepše se je ta samostojni socialistični duh pokazal pri volitvah v krajni šolski svet. Cisto samostojna občina Boč voli za svojega zastopnika edinega gospoda v občini — gospoda gostilničarja. Socialistični delavci iz samostojni kmetje v Selnici izvolijo 2 lesna trgovca, ki sta postala v dveh letih iz nič milijonarja. V Janževem vrhu je pa izvoljeni zastopnik delavcev in kmetov znani jurišar na cerkev in župnišče, tič-miš, uradnik-kmet Zvonko. Tri delavsko-kmetске občine našenega delavca ali kmeta niso volile. Ali se bodele potem kmetje Selnicani še čudili, če izdatki krajnega šolskega sveta dosega jo tako višino pod ta-

MALI OGLASI: Odvetnik dr. Janko Brejc
 je otvoril svojo pisarno v Ljubljani, Miklošičeva cesta šte. 6
 (hiša Ljudske posojilnice).

Otroški vozicek
 kusi Knes Ivan, Rasber, Sluvsogradec. 1-2 62

Avtomat za godbo
 dobro ohranjen, igra 13 kov in lov, se po cenl prodá v gos ilai Pri staz št 1, Marbor. 1 2 60

Izjava.
 Izjavljam, da nisem raznašal vesti, da je bila gđc. Mimica Lesjak zaprta in da je ta vest neresnična.
 Orehova vas, 24. jan. 1922.
 J. J. Grošelj.

Na prodaj lep kolovrat, 3 še eno peči, ženska jopica in celo lepe citre. Ob Brega 24 (Uferstrasse) Maribor. 60

Transformator
 takoj uporablj., prav domo obrnena, 0.000 volt 20 12 K. A. Fabrikat Siemens & Schuckert se prodá. V raiča ce g. st. ničar. Ho cele v Hart u p. Sira noga g Gra'cu. 64

Gospodinja (1) ko 2 pr letak) ki bi znala tudi si ro obrnena se tibe na posetstvo v 3e toist letni, nastop a nibe lah o tak. Po-udbe s shtev. pl-še je postat na u ravo tega lista, ud nedovon „Gospodinja št. 28.“ 2 2 60

CEMENTNE
 krovne opeke zidno kamenje
 dela se najbolje z
 „AMBI“ „PAX“
 stroj za krovne opeke — stroj za zidno kamenje
 S temi stroji se dela v vseh državah celega sveta in prekaša vse slične stroje radi posebne konstrukcije.
 Opeke so po dobroti enake vsaki glnasti robi, so cene in se morejo na vsakem stavbišču producirati in se s tem stroški za voznilno prihranijo.
 Oferte in obisk inženirja brezplačno.
FERRUM d. d. Zagreb.
 Mažoraničev trg br. 5.

lani socialističnim samostojnim zastopstvom v zvezi z demokratičnim učiteljskim združenjem. Vdano občina Slomen, ki je pri KZ, je tudi v krajnem šolskem svetu zastopana po res kmetskih zastopnikih in zastopniku obrtnikov. — Kaki razloček med občino Kmetijske zveze in med občinskim socialistov in samostojnih.

Marzenberg. V našem obmejnem kraju so nastale take razmere, da vsa kega, še količkaj slovensko čutečega, ne samo kričečega narodnjaka mora potiti rdečica sramu. Glavno besedo imajo razni bivši nemčurji, sedaj seveda najboljši Slovenci, da lažje ne motene tihotapijo in verižijo. Na pošti pa vladajo naravnost gorostasne razmere. Za poštno sele imamo ljudi, ki nimajo najmanjšega pojma, kaj je moje in tvoje. Da lažje izvršujejo ta svoj postranski zaslužek, jih je običajna nastanila na samotnem kraju ob gozdu, kjer se prav imenitno zalagajo s prosto kurjavo in drugim. Pred nedavnim časom se je vršila tožba zoper že prej zaradi tatvine na pet mesecev obsojeno ženo poštnega sela in pred kratkim časom zopet sodnijska obravnava zaradi denarne tatvine, katere je osumljen drugi sel te dične pošte. Pa človek bi se še ne zgražal tolike nad tem, poštenjavičiči, saj so po centralističnem tramvaju pr. romale že tudi k nam makedonske razmere; bolj se še moramo zgražati nad tistimi inteligentni, ki se toliko trudijo te ljubitelje tuje lastnine zagovarjati in najosudnejše podpirati. Poštno ravnateljstvo pa prosimo, da naredi pri tukajšnji pošti red in nas oprostí takih dičnih državnih uslužbencev.

Sv. Andraž v Slov. gor. Na sedmimi Lojzeka Kostanjevec se je nabralo v navzočnosti dveh bogoslovcev za kn. šk. bogoslovja 362 K. — Bog plači!

Veržej. Poročilo o delovanju veržejke Dekliške zveze od ustanovitve dne 27. julija 1920 do običnega zbora dne 8. januarja 1921. Ustanovitelj g. Fran Šal. Gomilšek. V tem času je preredila zveza 18 poučnih shodov z 19 govori in 30 deklamacijami. Med predavanci je posebno omenjati veličinopoznaljive govore g. ravnatelja mari-

janišča, ki je mladino učil lepoga, čednostnega vedenja, v čast Bogu in korist domovini. Odborovih sej je bilo 7. Gledaliških prireditiv tedaj 7 s 13 igrami. Ustanovil se je tudi evharistični odsek, ki pridno deluje. Dekliška zveza se je po svojih zastopnicah udeležila dekanijskega dekliškega shoda pri Sv. Križu dne 5. sept. 1920 in dekliškega organizatoričnega tečaja v Mariboru dne 27. novembra 1921. Na običnem zboru dne 8. januarja 1922 se je izvolil novi odbor.

Zavodnje. Vroča slabostojna kri. Na Valentinovo ja zagledal Ročnik v svoji gostilni par naših pristašev. — Takoj mu je zavrela kri in s pomočjo svojega udanega Pečolarja, jih je iztiril iz gostilne. Prav se jim je zgodilo, kaj pa silijo v njegovo slabostojno gostilno. Sedaj vemo, zakaj je spravič čevljarja Pečolarja v občinski odbor: da ima „venbacitelja“. Svojo vročo samostojno kri si je potem ohladil v gostilni ob godbi in plesu brez polnoč brez licence.

Rajhenburg. Prostovoljno gasilno društvo v Rajhenburgu ni samo imeti v zadnjih letih nobene politično-strankarske barve. Med požarniki je vladal zato mir, zastopnost in kolegialnost. Društvo je prospevalo lepo. Zaslugo v tem oziru ima g. načelnik M. Presker. Zato vživa med društvenimi člani tudi popolno zaupanje. Pokazal je to zadnji občni zbor, dne 12. t. m. Po dvakratni odklonitvi so člani pri tretji volitvi z listki zopet soglasno izvolili njega za svojega načelnika. Ko se je le še branil te časti, je večina članov izjavila, da izstopi iz društva, ako mu ne načeluje več on. Da torej društvo ne razpade, je prevzel gosp. Presker zopet načelstvo. Iz hvaležnosti so zbrali člani še istega večera za nov društveni prapor 6000 K. Seli g. Presker zaveda ali ne, tega mi ne vemo. Gotovo pa je, da mu je tem večina tržkih mož in mladeničev izrekla svoje zaupanje. To si naj zapomnijo tudi oni gospodje, ki bojkotirajo društvo baš radi točasnega načelnika, in ki bi radi imeli gasilno društvo za svojo politično strankarsko demokratično domeno. Pa nekaj moramo le spregovoriti o g. Preskerju in

njegovih nasprotnikih. G. Presker je izven gasilnega društva pristaš Slovljudske stranke ali Kmetijske zveze. — Kot tak se seveda nad vse osovražen pri gotovih plačanih in neplačanih eksponentih talitne bankokratske protiljudske demokratične stranke. Kot takemu je seveda treba sedaj preiskati vse njegovo preteklo življenje, predbacivati mu vse njegove grehe in ne-grehe, pretipati mu vsako žido, če bje dovolj narodno, zasovražiti ga politično pri domačih in tujih ljudeh. Pa kaj si hočemo? To je delo demokratov za narod! Po njihovem mnenju je to edino prav. Toda tem gospodom bi na svetovahi, da naj pogledajo malo v svoje stoer drobne vrste. Če jim je tako delovanje življenska potreba, bodi v svojih vrstah našli take snovi več kot dovolj. Ne smejo pa tudi pri teh sedanjih svojih narodnih stebrih gledati samo na sedanjost. Da, če bi se g. Presker sedaj, kakor oni velnoži zavzemal in navduševal za njihovo demokratsko politiko, če bi stikal za protidržavnimi elementi in jih tiral pred sodišče, če bi postal diča. Sokol in bi žugal z batinami onim, ki se fia stidi sokolska kultura, če bi jim pozidal sokolski dom — v prihodnjem članku iz Rajhenburga v kakšnem liberalnem časopisu bomo čitati izjavo staroste, da rajhenburški Sokol ne sprejme od g. Preskerja nobenega groša za svoj dom — če bi klel farje, rušil cerkve, farovže in kaplanije, tedaj bi bil, kajpada njihov ljubljenec — veliki Jugoslovian. Njegovo ime bi bilo zapisano z zlatimi črkami v njihovih narodnih analih, se svetilo v vrstah imen državotvornikov itd. Tedaj bi seveda bila narodna tudi njegova trgovina, narodna njegova hiša, narodno tudi podstrešje njegovih poslopij. Narodni bi bili tudi njegovi konji, miši in podgane ako jih je kaj okoli njegovih skladišč. Ker pa gosp.

Presker odločno obsoja zahrbtnost in navščino, demagogijo in oljajalsko vadašstvo svojih političnih nasprotnikov. so mu pritisnili na čelo pečač mračnega Jugoslavana. In to ljudje, ki bodo morali močno osiveti, predno bodo v stanu pojmovati, kaj je prav za prav naroden Jugoslovian. Pa govorili so svojo besedo na običnem zboru gasilnega društva možje in mladeniči-tržani. Kaj neki pravila k temu gg. demokrata izpod zvona sv. Petra, kako se počutijo njuni trabantit. Ali ni ostal že sestavljeni odbor demokratov za gasilno društvo same potuhnjena želja na papirju?

Kostrivnica. Ze dolgo ni bilo nobeneza poročila iz našega kraja, vendar tudi tukaj ne spimo, ampak se prav pridno gbljemo. Imeli smo v preteklem letu izorno obiskani politični shod, na katerem je govoril g. Pušenjak, ustanovili smo si mladeniči dne 8. decembra 1921 Marjine družbo, katero je vstopilo kar 38 navdušenih mladeničev. Dne 8. januarja 1922 pa je priredilo tukajšnje bralno društvo lepo uspelo 30letnico. Uprizorili so igro „Dva gluha“ v kateri so igrali izorno rešili svoje vloge, slišali krasne pesmi našega marljivega pevskega zbora. Gospod govornik pa nam je podal zanimivo zgodovino 30letnega delovanja našega bralnega društva. Tako smo imeli ta dan poslušalci lep užitek, bralno društvo pa je dobilo pravejšjo podporo, katero pa so žal, financarji precej prikrajšali, med tem, ko za mestna gledališča daje država milijonske podpore. Tudi krščanski častniki so se pri nas prav lepo razšli, posebno „Gospodar“ in „Glasnik“, tako, da čutimo povsod velik napredek. Vsem dosedanjim marljivim delavcem kličemo: bodite vztrajni na tej lepo pričeti poti, vse druga pa va bimo: vstopite tudi vi v naše vrste, bogata žetev ne izostane.

LEPOTA

kože, obraza vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera priznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ lilijsne mlečne mlie najboljše blago, najfinejše čmilo lepote; 4 kosi z zamotom in poštnino 98 K.

„ELSA“ obrazna pomada odstrani vsako nečistost kože, solčne pege, zajedance, nabore i. t. d., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino K 52.—

„ELSA“ Tannochina pomada za rast las krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost i. t. d., 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštn. K 52

Prodajalci ako naročijo najmanj 12 kosov od enega predmeta dobijo popust v naravi. Razno: Lilijsno mleko 15 K.; Brkomaz 8 Kr.; najfinejši Hega puder dr. Klugera v velikih originalnih škatljah 30 K.; najfinejši Hega zobni prašek v patent škatljah 30 K.; puder za gospe v vrečicah 5 K.; zobni prašek v škatljah 7 K.; v vrečicah 5 K.; Sachet dišava za perilo 8 K.; Schampon za lase 5 K.; rumenilo 12 listkov 24 K.; najfinejši parfem po 40 in 50 K.; Močna voda za lase 58 K. Za razne predmete se zamot in poštnina posebej računa.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica donja, Elsa trg 34 Hrevaške. 2—20 741t

„KORANIT“

asbestni škrljavec, najboljše sredstvo sedanjosti za pokrivanje streh in obloženj zidov. — Tovarna v Karlovcu (Hrvatska). Glavno zastopstvo za Slovenijo

Fran Hočevar, Moste p. Žiravnica, Goranjsko.

Stavbeniki, podjetniki, pokrivači in vsi, ki hočete imeti dobro pokrito streho, sigurno proti dežju, toči, snegu, požaru in viharju zahtevajte oferte. 2—5 24

Pozor mlinarji!
Prvovrstna švicarska svilená mlinarska sítá (pajteljni), kakor tudi pristna volnena sítá, 24 in 32 cm širaka, priporoča trgovina Avgust Čadež, Ljublj. na Kolodvorska ulica št. 35 nasproti »Stare Tišlerjeve gostilne«. 3 4° 823

Cepijene trte, kot burgundec, beli in plavi, slabi in na, bela in rudača, veliki ristiing, silivacer muškat, rasciol, špoošmarica in dadka mizka. Ognisita se ustme ali pismono pr Jozetu Verbežjak, trtelčar na Bregu pri Ptuj. 3 3 6

Cepijene trte vseh boljnih vrst in tudi necepijeno šmarico, se dobi zopet pri Antonu Slodnjak, trtnar p. Jurčinci pri Ptuj. 6—10 800

Malo posestvo

je na prodaj, pol ure od železniške postaje Šorje. Obstoječe in dveh poslopij, ki sta v dobrem stanju, mari približno tri ha. Od okrajne ceste 10 minut. Ved se lve pri lastniku Prošinska vas št. 82, p. štore 2—2 17

Travnik vane v najem, Obraz Maribor Leška ulica 14. 3—10 2

Priden hlapec

k konjem s deželo se takej sprjace, pri tvrki Franjo Špec v Mariboru Linhartova ulica 18. 3—3 871

labolčne in krotove divjake po smernih cenah tudi za naprave drevosnic: Drevosnica J. Dolinšek št. 11, — elenje. 3—3 874

Vinogradniki pozor! Nacunanjam vam, da imam okoli 50.000 tretvkoreninjone šmarice, kiere ni treba nikoli s gal se škrepiti, garantira 10 let. Tone Zagoršek, trtelčar v Deraavi, p. Mežani et. 4—5 856

Kupujem vane moštine AJDE tud cele v-gone, ter lačen em isto po najvišji dnevni ceni. Tende mo ponudbe s cenaz je poslati na An-ton Polanc, valjčni mlin, Račete pri Zilanzem mostu. 2—3 860

Služkinja za vsa dela ki je tudi vajena avsdne vrste se sprejme, plača 400 K enako za kilepe k konju plača 400 K mesečno. Ponudbo Josip Petrič Rodice ob Paki. 3—3 11

Dva lepa kolesa, prava ot in ea gig se po ceni pr. da Costa na B. oje št. 62. Pobrežje pri Mariboru. — Reškar. 2— 1

POZOR! Gateve obleke, pe-rsnike, zimsko perilo, postelnej perje, dežnike itd. se dobi najceneje pri 3—26 **J. TRPIN** Maribor, Glavni trg 17.

Ljudska posojilnica v Celju

pri „Belem volu“.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po

4% in 4 1/2%

Posojila daje na vknjižba, porušstvo in zastavo. — Otvarja trgovske kredite pod zelo ugodnimi pogoji. 44

Mlin na Loki poprej Rengo pri Ptuj

melje in izmenjava vse vrste žita. Mlin je na novo popravljen, ter izdeluje tudi zdrob.

Kupuje vse vrste zrnja po najvišji dnevni ceni.

RIHARD ORSSICH, PTUJ.

Zahvala.

Povodno prebridke izgube naše nad vse ljubljene žene, matere, tačče in tete gospe

Julijane Lorber

pos. v Hlapju pri Sv. Jakobu v Slov. gor.

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, zlasti domači č. duhovščini za iskazano ljubav v boleznih in ob spremstvu na njeni zadnji poti. Ranjko pa priporočamo v molitev in blag spomin!

Sv. JAKOB V SLOV. GOR., dne 23. januarja 1922.

Žalujoči ostali.

L E S

stoječi in ležeči kakor tudi

gozdove

kupuje po najvišjih cenah

MATIJA OBRAN

električna žaga

Maribor, Loška ulica 15. — Skladišče v Tattenb. chovi ulici.

Izjava.

Podpisana izjavljama, da o g. župniku Mateju Weiss pri Sv. Joštu na Kozjaku nisva ničesar obrek-ljivega govorila in zahtevava, da se raznašalec takih novic strogo kaznuje.

Lipje, dne 7. januarja 1922.
Zabukovnik Frane, pd. Pajank. Lemež Jožef, pd. Petruh.

PAROMLIN

v Kaniži p. i. Pesnici

prevzame na mletje in izmenjavo vsakovrstnega zrnja.

25 Kupi se zrnje po dnevni ceni. 2-3

Pozor! Cerkevne sveče, sveče za svečnico in krst prave voščene s podčbami se dobijo po najnižji ceni edinole v špecerijiški trgovini 1-2 45

I. Dečko, Celje, Glavni trg 10.
tik farne cerkve (prej Milan Hočevar) po-druž. Ljubljanska cesta naspr. Nar. doma.

Spodnještajerska ljudska : posojilnica v Mariboru :

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št 6

obrestaje od Novega leta naprej navadne

vloge po **4 1/2 %**

trajne in večje vloge pa po dogovoru. 18

Iščemo za posekati
smrekove, jelove ali borove gozdove pri Dravi. Ponudbe se prosijo na 2-451 PAVEL KISS & Komp., Sember, Bačka. 16

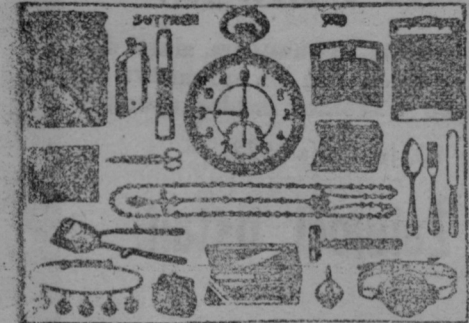
Gospodarska zveza je ustanovila MLEKARSKI ODDELEK

ki prevzema upravljanje zadružnih mlekarn pod naj-ugodnejšimi pogoji, organizira in ustanavlja na lastne stroške kmetske mlekarnice v vseh krajih Slovenije. — Kupuje po najvišjih cenah vsako množino mleka, pres-nega in kuhanega masla, kislega in sladkega sira od kmetov in mlekarn. 6

Lastni prodajalci v Ljubljani, Dunajska cesta 20 in Šolski drevored št. 14, (pod Semeniščem). 2-3

Našli bodete za lastno uporabo in DARILA, predmete v zlatu, srebru, nakitu, ure, verižice, prstane, uhane, narokvice in krstne spo-minske obeske od raznih potrebščin

kaj iščete

pri naši firmi SUTTNER po najniž-jih dnevnih cenah v najlepšem modernem izdelku. Zlice, nože vilice in škarje, žepne nože, doze za cigarete in tobak, stroje za briti, vžigalnike i. t. d. vsebuje sijajni katalog s slikami od

Tvarniške tvrdke H. SUTTNER, Ljubljana št. 992.

Šafer neobčujen se sprejme. Razumeti mora vsa pejsva čela. Lahko je tudi inva-lid. Spričevala, osiz. propid in za-htere pletis za naj poljeje na zaslov. W. Blazko, trgovina s pa-pirjem, Ptuj. Stanovanje in kmeta v hiši. 50

Iščem hišo na štajor-skam, kate-ra bi bila pripravna za kakšno obrt ali gostilno, vsemam v najem ali kupim. Pošlino lažosa, Jariš, Mialtaje. 59

Malo posestvo (4 orala) v Skokah 18, Hoče, so proda. 54

Učenec pelca in peškom se sprejme v trgovino Lučova čosterko za Piansal, p. Sornice. 8

Lepo zlatno poselje, pol orala ajive in sadonosa, 1 oraž lepega travnika pri dežavni cesti, primerno za obrtnike ali rekodulca, so po ceni proda. Več pove Jožef Krolef, Siltvica št. 11, pri Mariboru. 58

Za go podinjjo želi priti v kako županišče ali k samo-strojskemu gospodu, sredajo stare sti vpraša se pri hišniku v Ma-riboru, Gregorčičeva ulica št. 26 Ana Slapar. 56

Blagajničarka (prodajalka), ali trgovski pomoč-nik se sprejmeta takoj ali pozneje s dobrih prihodov v mehane trgovino Florjan Gajšek, Loka pri Zassau. Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Prednost imajo starije. Blagajničarka mo-ra biti zmožna slovenskega in nem-škega jezika v pisari in govoru. 1-2 57

Iščo so za vsiliko žago v Boveč: 5 samostel-nih zmožnih žagatelj (Gastere el-ster), 2 posebno zmožna žagarka, katera bi pozneje bila tudi kot žagarka mojstra in 3 brusarji (Schleifer). Tošnje se potirje pri-trdki D. Rahusch, veletrgovina s železarno, Celje. 2-4 36

Malo posestvo so proda, 10 minut od postaje Hoče, primerno za vsako obrt ali va železnarja, noto zidane s dvema stanovanjema. Vpraša se v Rogoski št. 8, Hoče. 9-2 34

Cepljeno trsje dobro ukoreninjeno in lepo nara-ščeno, sa kar se jamči, prodaja Franc Sabotič, Novake, p. Stode-nice pri Poljčanah. 2-2 27

Sprejemam **učenca** savtrgo takoj vlogo s mehanim blagom, učenec mora biti še šola prost, a dobrih prihodov in peštemih starih. Antea Ivnik, trgovec v Buzah pri Kozjem 26. 41 2-2

Vošč organist in cerkvenik se sprejme. Stanovanje in vrt. Plača po dogovoru. Od Maribora tri ure proti rovac. — Žepni urad Sv. Jurij na Pesaki, p. Ger. Sv. Kangača. 2-2 29

Organisti pozor! Dobro harmonij se celo proda. Lejaka Bogata, Ptujeka gora. 269 8-8

TRGOVSKA BANKA D. D. V LJUBLJANI.

Vabilo na subskripcijo delnic.

Trgovci, industrijalci in obrtniki ljubljanskega in mariborskega okrožja so sklenili ustave-viti lasten denarni zavod, kateri naj ostane v rokah izključno trgovskega, industrijskega in obrt-niškega stanu in kateri naj v prvi vrsti varuje interese trgovcev, industrijalcev in obrtnikov ter se naj v najkrajšem času razširi na teritorij cele Jugoslavije.

Minister za trgovino in industrijo je z odlokom z dne 28. novembra 1920 št. VI 3338 do-volil ustanovitev delniške družbe z imenom

Trgovska banka d. d. v Ljubljani

in so bila tozadevna pravila od deželne vlade za Slovenijo s sklepom z dne 11. januarja 1922 št. 80/22 potrjena.

Po § 5 potrjenih pravil znaša delniška glavica 10.000.000 K in je razdeljena na 25.000 v gotovini polno vplačanih delnic po 400 K. Delnice se glase na prinosca. Delniška glavica se-bode s sklepom občnega zbora zvišala na 30.000.000 K z izdajo nadaljnih delnic.

Glasom pravil zamoremo izdati najprej osnovno glavico po 10.000.000 K, katere odda-jamo v javno subskripcijo i. s.

25 000 delnic po 400 K nominala.

- Ceno za podpisane delnice je pri subskripciji plačati v gotovini. Delnice se stavlja na subskripcijo po sledečih pogojih:
1. Delnice se prepusti po kurzu 400 K v 80 K za emisijske stroške.
  2. Delnice participirajo na čistem dočku poslovnega leta 1922.
  3. Delnice se bodo izdale v koma lih po 1, 5 in 25 delnic.
  4. Repartitijo delnic izvrši pripravljalni odbor.

Rok za podpisovanje delnic se prične dne 20. januarja 1922 in neha dne 4. febr. 1922.

Prijave sprejemajo: V Ljubljani: Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice ter Slovenska trgovska delniška družba, v Mariboru pa Kreditno društvo mestne hranilnice, Orožarva ulica 2.

Vsak podpisovalec dobi od vplačilnega mesta potrdilo o številu subskribiranih delnic in vplačanem znesku. Subskribenti se bo o dodelitvi delnic poročalo. Ako bi se posameznim sub-skribentom ne moglo dodeliti polno število podpisanih delnic, se vplačani zneski pridržijo in se bodo dodelilev manjkajočih delnic izvršila pri novi subskripciji, katere se razpiše takoj po-občnem zboru. Po dodelitvi delnic se izroče subskribentom proti vrnitvi potrdil o podpisanih delnicah začasna potrdila o številu vplačanih in dodeljenih delnic. Delnice se izroče pozneje-proti vrnitvi začasnih potrdil. Po § 16 pravil daje na občnem zboru vsakih 25 delnic po en glas.

V LJUBLJANI, dne 20. januarja 1922.

Dolene Frane, lesni industrijalec. Skofja Loka. Arnaž Ana, lesna trgovka. Jesenice. Golob Fran-ctovrnar, Ljubljana Vič. Gerkman & Lenasi, veletrgovina Ljubljana. Gaspari & Faninger, vele-trgovina, Maribor. Gajšek Martin, trgovec, Maribor. Hartman Peter, trgovec, Ljubljana. Medšek & Koritnik, veletrgovina, Ljubljana. Hochegger & drugo i. lesna industrija, Maribor. Hudover-nik & Co, lesna industrija. Radovljica. Javornik Josip, lesni industrijalec, Zala. He Ivan, lesni-trgovec Ribnica. Jug & drug, lesna trgovina, Maribor. Dr. Irgolič Fran, industrijalec, Maribor. Dr. Kebab Alojzij, Lj. bl. sna. Kostevc Ivan, veletržec, Ljubljana. Korečan Ivan, veletržec, Ljub-ljana. Korčija Ivan, trgovec, Maribor. Kravos Ivan, sedlarski mojster, Maribor. Križnič Alojzij, lesni industrijalec, Maribor. Lil eg Alojz, veletrgovec, Ljubljana. R. Lukman, veletržec, Ljubljana. Major Fran, trgovec, Maribor. Meden Viktor, vel-tržec Ljubljana. Medica Fran, veletržec, Ljub-ljana. Meneinger Tomž, veletržec Ljubljana. Novak Fran, brivski mojster, Maribor. Oset Miloš-trgovec, Maribor. Pinter & Lenard, vel trgovina, Maribor. Fivljakovič Ntofor, carinsko in špe-dicijsko podjetje, Maribor. Pogačnik Anton, lesna industrija, Podnart. Pogačnik Frane, veletržec, Ljubljana. Dr. R. kar Ernest, esni industrijalec, Jesenice. Ing Rudač, grajščak in lesni industri-jalec, kionica. Rus I an, lesni industrijalec. Loški potok. Sava, lesna industrijska družba, Ljub-ljana. Skaberne A & E, veletržec Ljubljana. Somabčičtar Frane, gozdarski mojster, Tržič. Sepec M & E, veletržec, Maribor. Schmidt Oton, ravnatelj blag. oddelka kmetske družbe, Ljub-ljana. Schneidersteh Alojz, trgovec, Maribor. Stancer Hinko, veletržec, Ljubljana. Stepič Peter, veletržec, Ljubljana. Popovič J nko, veletržec Ljubljana. Tavčar Jože, veletržec in industrijalec, Maribor. Toman & Reich, veletrgovina, Maribor. Valjak Gjurjo, trgovec in restavvater, Maribor. Weizl Viljo, veletržec, Maribor. Velka Gora, lesna industrijska družba, Ribnica. Varovšek Jurij, veletržec, Ljubljana. Worsche Karl, veletržec, Maribor,

ZAHVALA.

Zahvaljujem se v svojem imenu in v imenu svojih otrok ter sorodnikov vsem udeležencem pri zadnji poti našega ljubega moža, oziroma očeta

Franc Jevniška

posestnika, vedletnega župana, člana kr šolskega sveta, L. obč. svetovalec i. t. d.

Posebno se zahvaljujem pred. duh. vsčini za tolažila v njegovi bolezni in za molitve, č. g. kaplana za iskren zadnji pozdrav ob grobu, g. Francu Pušniku, obč. odborniku in načelniku krajevne KZ za njegovo prijateljsko slovo od rajne-ga tovariša, pevskega bralnega društva za ganljive zalostne v cerkvi in na po-kopališču, domaći požarni bramb. telovadnemu odseku «Orel» in šolskemu vod-stvu za častno udeležbo. Posebej se še zahvaljuje u celotnemu občinskemu od-boru na Dobri, vsem prijate jem in zna-čem ter vsem onim, ki so počastili raj-nega na poti k večnemu počitku. Bog plačaj vsem! Rajnega pa ohranimo v bla-gem spominu in molimo za njega.

Dobrna, dne 15. januarja.

Marija Jevnišek z otroci.

Zadružna gospodarska banka d.d.

Podružnica v Mariboru.

Začelo: Koroška cesta 1/L. — Telefon 311. — Brzjavni: Gospobanka.

Centra: Ljubljana. Podružnice: Bjakovc, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skupnost z Sveopčo Zanatlijsko banke d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu in Gospodarsko banke d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50.000.000.—.

Daje ugovorne kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in davice, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borske transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.